

TOIMINTA-AJATUKSESTA KOKONAISVALTAISEEN OPE- TUSSUUNNITELMAAN

Projektikohteena *2paDance* -tanssikoulu

Opinnäytetyö

Marko Virtanen

Tanssinopettajan koulutusohjelma
Tanssinopettaja (AMK)

Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Tanssinopettajan koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Marko Virtanen			
Työn nimi Toiminta-ajatuksesta kokonaisvaltaiseen opetussuunnitelmaan – Projektikohteena <i>2paDance</i> -tanssikoulu			
Työn muoto projekti			
Päiväys		Sivumäärä75/ Liitteet 1	
Ohjaaja(t) Eeri Pihlajakari			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) 2paDance – tanssikoulu/ Päivi Leppänen			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Projektini aiheena on ollut opetussuunnitelman luominen turkulaiselle <i>2paDance</i>-tanssikoululle. Olen laatinut tanssikoululle opetussuunnitelman, jotta koulu voisi hakea lupaa antaa taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Tämä on edellyttänyt perehtymistä opetusministeriön laatimiin säädöksiin, joiden perusteella opetussuunnitelman laadinta mahdollistuu. Lähtökohtana on ollut se, että tanssikoululla on paitsi riittävästi resursseja toteuttaa säädösten mukaista opetusta, se voi myös vastata toiminnastaan taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusteiden mukaisesti.</p> <p>Saavuttaakseen julkisesti tunnustetun aseman tanssioppilaitoksena <i>2paDancen</i> liikeidean tai toiminta-ajatuksen määrittely ei ole yksin riittävää vaan se tarvitsee kokonaisvaltaista opetussuunnitelmaa. Tämä edellyttää oppilaitoksen edustamien ja välittämien arvojen sekä opetus- ja oppimisen näkemysten pohdintaa ja suhteuttamista osaksi käytännön opetustyötä. Kantavana ajatuksena on taiteen perusopetuksen edellyttämien muodollisten kriteerien sijaan selkeyttää koulun omaa profiilia ja luoda suuntaviivoja sen tulevaisuudelle. Työn tavoitteena on tuoda esiin opetussuunnitelma prosessina, jonka uskottava ja pitkäjänteinen rakentaminen ei ole yksioikoinen eikä -selitteinen tehtävä.</p> <p>Opetussuunnitelman haastavuus muodostuu työni perusteella juuri siitä, että se vaatii opettajaa pohtimaan oman pedagogisen osaamisensa rajoja, samalla kun se luo mahdollisuuksia uusien opetusmetodien oppimiseen – tai ainakin niiden selviöluonteen kyseenalaistamiseen.</p>			
Avainsanat Opetussuunnitelma, taiteen perusopetus, opettamiskäsitys, oppimiskäsitys			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Dance			
Author(s) Marko Virtanen			
Title of Thesis: From the Business idea to the Comprehensive Teaching Curriculum: The Subject of Project <i>2paDanceschool</i>			
Form of Thesis Project and written part (emphasis on 1/3)			
Date		Pages 75/ Appendices 1	
Supervisor(s) Eeri Pihlajakari			
Project/Partners 2paDance- School / Päivi Leppänen			
<p>Abstract</p> <p>The subject of this study was to create a teaching curriculum for the <i>2paDance</i> -danceschool situated in Turku, Finland. The aim of this project was to compile a comprehensive teaching curriculum for the school so that it could have the rights to provide education in accordance with the rules regulated by the Ministry of Education and Culture. In this situation, the endeavor is to focus on the statutes needed for the compilation of teaching curriculum. The starting point for the study was that the school has not only enough resources to comply the regulations but also the ability to abide and to undertake them.</p> <p>In order to achieve the established position as dance school with it is not adequate to outline the business idea; what is needed is the all-encompassing teaching curriculum. This situation requires that the values represented and transmitted in the school, as well as the perceptions of knowledge and learning, are considered and combined as elementary parts of the school's daily life. Instead of fulfilling the official requirements for the school's comprehensive curriculum, the main point of the study was to clarify the school's existing profile and to create some guidelines for its future.</p> <p>The aim of this project was to point out that to create teaching curriculum is a multifaceted process; making it a plausible entity requires persevering (development) work. According to the conclusion made in this study, the challenge of school curriculum requires both review and rectify those teaching methods and (possible) mistakes made earlier. At least, this process may lead questioning the taken-for granted quality of the methods.</p>			
<p>Keywords</p> <p>the teaching curriculum, the perception of learning, the perception of teaching,</p>			

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
2. MITÄ ON TAITEEN PERUSOPETUS JA MITÄ EROJA ON TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISELLÄ JA LAAJALLA OPPIMÄÄRÄLLÄ?	5
3. TANSSIKOULU 2PADANCE	9
3.1 Tanssikoulun esittely	9
3.2 Tanssikoulu 2paDancen toiminta- ajatus	10
3.3 Merkittävimmät muutokset organisaation toimintatavoissa	11
4. OPPIMISKÄSITYKSET TANSSINOPETUKSEN PERUSTANA	13
4.1. Tietokäsitys	13
4.2. Käsitteitä opettamisesta ja oppimisesta	14
4.3 Behaviorismi ja mallioppiminen	19
4.4 Kognitiiviset näkemykset	21
4.5 Humanistinen ja kokemuksellinen oppimisenäkemys	22
4.6 Konstruktivismi ja sosiokonstruktivismi	26
4.7 Oppilas- vai opettajakeskeistä opetustoimintaa?	29
5. OPETUSSUUNNITELMAN JA 2PADANCEN TOIMINTASTRA- TEGIAN SUHTEUTTAMINEN TOISIINSA	32
5.1 Opetussuunnitelman laadinta taiteenperusopetuksen	

tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman	
perusteiden mukaisesti	32
5.2 Tanssin laajan oppimäärän mukaiset arvot ja	
tavoitteet	32
5.3 Opetuksen toteuttaminen	33
5.4 Opetuksen rakenne, laajuus ja eteneminen	35
5.5 Oppimisen keskeiset tavoitteet ja sisällöt	36
5.6 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	39
5.7 Oppilaaksi ottaminen	39
5.8 Oppilasarviointi ja arviointimenetelmät	41
5.9 Päätötodistukset ja muut todistukset	42
6. POHDINTAA	44
7. LÄHTEET	46
8. LIITTEET	48

1. Johdanto

Suoritin päättöharjoitteluni syksyllä 2009 turkulaisessa *2paDance*-tanssikoulussa (kutsumanimeltään *Tanssitupa*). Valinta päättöharjoittelupaikasta oli itsestäänselvyys, sillä olin ennen omia ammattiopintojani tanssinut kyseisessä koulussa ja tunsin jo entuudestaan kollegani sekä tanssikoulun rehtorin Päivi Leppäsen. Ennen harjoittelujaksoni alkamista sovimme rehtorin kanssa erikseen opetusteni ajankohdasta ja pääpiirteistä. Tulimme siihen tulokseen, että opettaisin tanssituvan valmennusryhmille klassista balettia, sillä valtaosalla koulun opiskelijoista pääalajina oli discotanssi. Siksi ajattelimme klassisen baletin toimivan loistavana tukitreeninä oppilaille niin lapsi-, juniori- kuin aikuisryhmilläkin. Kuitenkin jo päättöharjoitteluni ensimmäisillä tunteilla havaitsin, että klassisen baletin opettaminen oli hankalaa kyseisille ryhmille, sillä näillä tunteilla oppilaiden motivaatio harjoitusten aikana oli valtaosalla heikonlaista, jos sitä ylipäättäen saattoi havaita lainkaan. Aloin pohtia omia opetussellisia tavoitteitani, joita olin asettanut itselleni opettajantyössä niin suhteessa oppilaiden oppimiseen kuin asettamiini taidollisiin tavoitteisiin. Pyrkiessäni ongelmien ratkaisuun huomasin, että oppilaitokselta puuttui toimiva opetussuunnitelma, josta tuossa tilanteessa olisi ollut itselleni hyötyä tuntien suunnittelu-prosessissa.

Koen, että opetussuunnitelman puuttuminen ja jokaisen opettajan toiminta vain ja ainoastaan omien tavoitteidensa varassa ei mahdollista sellaista kokonaisvaltaista oppimisympäristöä, jossa tanssinharrastajille voitaisiin tarjota mahdollisimman selkeitä taidollisia ja tiedollisia kokonaisuuksia ja jonka varassa voitaisiin tähdätä ammattimaiseen ja osaavaan tanssikasvatukseen tanssi-alalla. Tämän asian havainnoiminen johti tilanteeseen, jossa ehdotin tanssikoulun omistajalle ja rehtorille Päivi Leppäselle, että voin laatia hänen tanssialan yritykselleen opetussuun-

nitelman. Tämän opetussuunnitelman pohjalta hänen tanssikoulunsa voisi liittyä tulevaisuudessa taiteen perusopetusta antavien oppilaitoksien joukkoon, jos tietyt rakenteelliset muutokset kyseisessä organisaatiossa kyettäisiin toteuttamaan. Opinnäyteenä olen laatinut oppilaitokselle opetussuunnitelman perustan (liite1), jonka pohjalta organisaation muutosprosessi voidaan mahdollisesti toteuttaa. Keskityn työssäni lähinnä organisaation tämänhetkisen toiminnan kartoitukseen ja erityisesti niihin muutoksiin, joita tanssikoulun aikatauluissa, lajitarjonnassa ja käytännön asioissa tulee ottaa huomioon, jotta oppilaitoksen on mahdollista hakea valtion tukea ja anoa lupaa taiteen perus- ja laajan oppimäärän antamiseen.

Koska en itse opeta enää kyseisessä oppilaitoksessa, ja tanssikoulu on muuttamassa uusiin tiloihin vuodenvaihteessa 2011–2012, en laadi erillistä lajikohtaista ja lajisisällöllistä opetussuunnitelmaa, vaan jätän sen opettajakollegion ja tanssikoulun rehtorin yhdessä määriteltäviksi. Keskityn siis työssäni ainoastaan organisaation toiminnan kartoitukseen, pyrkimättä kuitenkaan käytännön ongelmien ratkaisuun itse opetustoiminnassa. Kuitenkin käyn työssäni läpi opetuksen eri teorioita oppimiskäsityksiä apunani käyttäen, sillä koen ymmärryksen opetusnäkemyksistä olevan opettajan keskeisimpiä työvälineitä ja ilman käsitystä niistä koen opetussuunnitelman olevan hyödytön opettajan työskentelyn suunnittelussa – ja sen mahdollistajana.

2. MITÄ TAITEEN PERUSOPETUS ON JA MITÄ EROJA ON TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISELLÄ JA LAAJALLA OPPIMÄÄRÄLLÄ?

Haluan näin työni alkuvaiheessa tarkastella käsitettä ”taiteen perusopetus” ja selkiyttää taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän välisiä eroja, etenkin kun laadin opetussuunnitelmaa tanssikoulu *2paDance:lle* taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaisesti. Taiteen perusopetuksella tarkoitetaan yleisesti kouluajan ulkopuolella annettavaa taidekasvatusta, jota pääsääntöisesti annetaan lapsille ja nuorille. Jotta tarjottu opetus olisi taiteen perusopetusta, tulee sen olla järjestetty laissa ja asetuksessa säädetyllä tavalla ja opetussuunnitelman perusteita noudattaen. Taiteen perusopetus on säädetty lailla (633/1998) ja asetuksella (813/1998). (Ks. ja Vrt. Opetushallituksen tiedote 16/2008, 18.3.2008, 1)

Taiteen perusopetuksen määrittelee tavoitteelliseksi, tasolta toiselle eteneväksi eri taiteenalojen opetuksiksi laki (633/1998) 1§. Taiteen perusopetuksen tarkoituksena on antaa oppilaille valmiuksia itsensä ilmaisuun ja mahdollisuus hakeutua jatkossa taiteenalan ammatillisiin opintoihin.

Koulutuksen järjestäjistä säädetyt vaatimukset selviävät perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 2§:ssä. Koulutuksen järjestäjistä sanotaan seuraavaa: Kunta voi järjestää taiteen perusopetusta; taiteen perusopetusta voi järjestää myös kuntayhtymä, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jos asianomainen ministeriö antaa luvan toiminnan aloittamiselle.” Lupaa koskevat vaatimukset on säädetty taiteen perusopetuksen lain 3§:ssä. Ministeriön päätöksellä taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös valtion oppilaitoksissa. Toisin sanoen taiteen perusopetuksen järjestämiseen on siis kaksi reittiä. Kunta voi järjestää taiteen perusopetusta omalla päätöksellään, jolloin taiteen perusopetusta järjestetään

kunnan kanssa tehtyjen sopimusten pohjalta, ja kunnan tulee hyväksyä jokaiselle taiteenalalle opetussuunnitelma. Toinen reitti on anoa asianomaiselta ministeriöltä lupa järjestää taiteen perusopetusta, jolloin koulutuksen järjestäjä luvan saatuaan laatii ja hyväksyy kullekin taiteenlajille opetussuunnitelman.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain 4§:n mukaan koulutuksen järjestäjä voi järjestää kyseisessä laissa tarkoitettut palvelut yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Palvelut voidaan hankkia myös julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä. Kuitenkin koulutuksen järjestäjä vastaa aina siitä, että sen hankkimat palvelut on järjestetty taiteen perusopetuksesta säädetyn lain mukaisesti. Ministeriöltä erikseen järjestämisluvan saaneet koulutuksen järjestäjät saavat toimintaansa varten valtionosuutta laskennallisten opetusmäärien mukaan (taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä 500 tuntia ja laaja oppimäärä 1300 tuntia). Kunnan järjestämää taiteen perusopetusta valtio tukee myös antamalla valtionosuutta, joka on laskettu kunnan asukasmäärän ja taiteen perusopetusta varten asukasta kohden määrätyn yksikköhinnan tulon mukaan.

Tanssikoulu 2paDance on tällöin koulutuksen tarjoajana yksityinen taho, joka toimii yhteistyössä kunnan eli tässä tapauksessa Turun kaupungin kanssa, jolloin lupaa taiteen perusopetuksen järjestämiseen anotaan Turun kulttuuriasiainkeskukselta kulttuurilautakunnan hyväksyttyä oppilaitoksen opetussuunnitelman.

Lain 5§:ssä on säädetty opetussuunnitelmien osalta siitä, että Opetushallitus päättää taiteen perusopetuksessa annettavista keskeisistä tavoitteista ja sisällöistä antamalla eri laajuisille oppimäärille opetussuunnitelmien perusteet. Koulutuksen järjestäjille jää tehtäväksi laatia ja hyväksyä opetusta varten oma opetussuunnitelma, opetussuunnitelmien perusteiden määräysten mukaisesti (katso liite1). Opetussuunnitelmassa tulee olla selke-

ästi esillä perusteet, joissa ilmenevät tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Taiteen perusopetusta koskevassa asetuksen (813/1998) 1§:n mukaan laissa tarkoitettuja oppimääriä ovat jo edellä mainitut laaja tai yleinen oppimäärä. Vuonna 2002 Opetushallitus on vahvistanut taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet musiikin, tanssin, teatteritaiteen ja visuaalisen taiteen (arkkitehtuuri, kuvataide ja käsityö) osalta. Työssäni käytän tätä annettua ohjeistusta opetussuunnitelmien perusteista omassa työssäni, kun laadin *2paDance* koululle omaa opetussuunnitelmaa.

Opetushallituksen antamien säännösten ja asetusten mukaisesti on selvitetty taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän eroavan toisistaan opintojen laajuuden ja rakenteen osilta muun muassa siinä, että yleisen oppimäärän opinnot ovat laajuudeltaan 500 tuntia ja syventävät opinnot 800 tuntia. Syventävät opinnot ja perusopinnot muodostavat yhdessä tanssin laajan oppimäärään vaaditut 1300 tuntia.

Perusopintojen tavoitteina on tukea nuoren luovaa ajattelua ja toimintaa sekä vahvistaa aisti- ja tunneherkkyyttä. Opiskelijan opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan sekä hänen tietämystään muista kulttuureista ja niiden ymmärtämisestä kehitetään. Oppilaan minän kasvua ja kehitystä pyritään vahvistamaan, jolloin nuori oppii samalla jäsentämään ympäröivää käsitte maailmaa ja ympäröivää todellisuutta. Perusopintojen tehtävänä on myös auttaa oppilasta oppimaan niin keskittyneitä, määrätietoista ja pitkäjänteistä työskentelyä itsenäisesti kuin osana ryhmän jäsenenä – ja niiden lisäksi – oppia yhteistyötä muiden taidekasvatusta antavien tahojen ja oppilaitosten kanssa. Taiteen ala ja lajikohtaiset tavoitteet ja sisällöt päättävät koulutuksen järjestäjät keskuudessaan.

Syventävien opintojen tavoitteena on nimen mukaisesti syventää jo olemassa olevia tiedon ja taidon hippusia. Pyrkimyksenä on perusopinnoista poiketen pitkäjänteisen työskentelyn kautta kannustaa ammattiopintoihin tai antaa mahdollisuus ja motivaatio elinikäiselle harrastamiselle. Oppilaan henkisen kasvun ja persoonallisuuden kehityksen merkitys korostuu, ja luovaa ongelmanratkaisukyvyyn kehittämistä tuetaan. Oman työskentelyn arviointi kasvaa ja oppilasta ohjataan taiteelliseen ajatteluun. Vuorovaikutus muiden taiteenalojen ja oppilaitosten sekä kansainvälisen yhteistyön edistäminen lisääntyy. Jokaiselle taiteen- alalle ominaista on myös, että syventävien opintojen tasolla myös teknistä osaamista viedään pidemmälle, kun perustaidot on jo omaksuttu aikaisemmissa opintojen vaiheessa.

(Ks. ja Vrt. Opetushallituksen tiedote 16/2008, 18.3.2008,1-4)

Opetussuunnitelman merkitystä ovat opetussuunnitelmien teon pilotointiprojektin tutkijat luonnehtineet seuraavasti: ”Opetussuunnitelma on opetuksen ja opintojen suunnittelun väline. Sen avulla opetuksesta muodostetaan hallittu ja ehjä kokonaisuus, mikä tarkoittaa myös sitä, että poistetaan päällekkäisyyksiä sekä osoitetaan eri opintojen välisiä yhteyksiä”. (Karjalainen 2003.)

3. TANSSIKOULU *2paDANCE*

3.1 Tanssikoulun esittely

Tanssikoulu *2paDance* on turkulainen tanssikoulu, joka on toiminut Turussa kymmenisen vuotta ja joka tarjoaa monipuolista opetusta tanssin eri lajien parissa. Tanssikoulu jakaa itsensä kahteen eri puoleen, joissa *2paDance* edustaa taiteen perusopetuksen parissa tapahtuvaa toimintaa EK-ryhmineen. Tanssitupa taas pitää sisällään seuratanssiopetuksen, jota koulussa annetaan yleensä intensiivikurssien muodossa.

Koulun valmennusryhmät on jaettu lapsi-, juniori, ja aikuisten ryhmiin, joissa opetus toteutetaan tasolta toiselle etenevällä säännöllisellä ja tavoitteellisella toiminnalla. Valmennusryhmistä valitaan vuosittain oppilaita eri tanssilajien koreografioihin edustamaan tanssikoulua valtakunnallisiin tanssitapahtumiin ja kilpailuihin sekä esiintymään erilaisiin tilaisuuksiin. Koulun tarjoamat monipuoliset mahdollisuudet kehittää oppilaita tanssin eri lajeissa on kriteeri, jonka perusteella *2paDance*-tanssikoulu ansaitsee mielestäni myös koulun ottamisen taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten ryhmään. Koulu tarjoaa oppilailleen show- ja discodancen lisäksi myös klassista balettia, nyky- ja jazztanssia sekä streehdancea ja hiphopia.

Koska valmennettavat oppilaat harrastavat aktiivisesti ja monta kertaa viikossa, täytyy mielestäni jo tällöin taiteen perusopetuksessa vaadittava opetuksen määrä ajallisesti, eli toisin sanoen vaaditut tuntimäärät perusopetuksessa 500 tuntia ja syventävien opintojen osalta seuraavat 800 tuntia. Ainoa ongelma toistaiseksi on ollut se että ”sivuaineiden” järjestäminen on ollut osittain epäsäännöllistä. Koululla on kuitenkin mahdollisuus pienillä aikataulumuutoksilla korjata tämä puute ja tarjota oppilailleen (valmennusryhmät) monipuolista ja säännöllistä opetusta jokai-

sesta lajista taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaisesti.

Jatkossa avaan prosessia, jonka etenemisen ohella olen laatinut tanssikoululle valmiin opetussuunnitelman pohjan (liite1) vaiheittain käyttäen apunani Opetushallituksen taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita vuodelta 2002. Avaan tulevissa luvuissa myös omia lähtökohdiani siitä, miksi olen valinnut opinnäytetyöni aiheeksi kyseisen projektin eli opetussuunnitelman laadinnan, mutta valaisen myös teoriapohjaa, jonka perusteella koen opetussuunnitelmat tärkeäksi osaksi sekä oppilaitosten toiminnan seurantaan että opetussuunnitelmia osana opettajan työvälineistöä.

3.2 Tanssikoulu *2paDancen* toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksella pyritään vastaamaan kysymyksiin ”mitä ja miksi tehdään ja toimitaan”. Toiminta-ajatus käsitteenä ei merkitse vain liikeidean tai toiminnan nykyhetken pohdintaa vaan ymmärrän sen strategiaksi, jonka asteittaiseen ja pitkäjänteiseen toteuttamiseen koulu sitoutuu. Tämä on erityisen tärkeää, jotta koulun asiakkaat sidosryhmineen saavat tarvitsemansa tiedon palveluista, joita tietty opetustaho voi heille tarjota. Tanssikoulun arjessa ja tanssikoulun opetussuunnitelmaa laadittaessa kyseinen toiminta-ajatus kertoo toki yleisesti tavoitteista ja mahdollisuuksista, joita yrittäjä tanssinharrastajille tarjoaa. Toiminta-ajatus on lähtökohtana yritystoiminnan aloittamiselle ja sen tehtävänä on myös luoda uskottavuutta. Keskusteltuani tanssikoulun rehtorin kanssa siitä, mitä asioita hän haluaa sisällyttää toiminta-ajatukseseen, kokosin seuraavat asiat kärkeen: ”laadukas opetus, yksilöllisyys, pitkäjänteinen tasolta toiselle johtava harrastaminen, tasokas asiakaspalvelu ja turvallinen ja innostava oppimisympäristö”.

Koska ”Tanssituvalla” on jo oma historiansa tanssin tarjoajana turkulaisten tanssikoulujen rinnalla ja koulun pitkän toimintahistorian aikana harrastajia on kertynyt kiitettävästi, ei mielestäni ole oleellista keskittyä sen enempiä yritystoiminnan aloittamisen vaikeuksien tai esteiden pohdintaan vaan nimenomaan selkiyttää ja esittää jo olemassa olevat periaatteet kirjallisena strategiana. Toiminta-ajatus siis selkiyttää tanssikoulun arvomaailmaa, ja sen tarkoituksena on toimia osana tanssikoulun toiminnan viemistä taas astetta pidemmälle. Loogisena siirtymänä näen siis taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän tarjoamisen harrastajille.

3.3 Merkittävimmät muutoskohdat organisaation toimintatavoissa

2paDance- tanssikoulun huomattavimpia puutteita on mielestäni eräiden oppiaineiden epäsäännöllinen opetus. Olen tutustunut tanssikoulun lukujärjestykseen syksyn 2011¹ osalta ja tullut siihen tulokseen, että tanssikoululla on kapasiteettia pyörittää toimintaa ja lisätä ryhmäopetusta taiteen laajan oppimäärän mukaisesti. Toistaiseksi tanssikoululla annetaan säännöllistä baletin opetusta ainoastaan kahtena tuntina viikossa, ja nykytanssia lukujärjestyksessä ei ole ollenkaan.

Kuitenkin lukujärjestystä on mahdollisuus muokata, ja salikapasiteettia on riittävästi oppiaineiden lisätarpeen toteuttamiseksi. Tanssin varhaisiän opintoihin kuuluvaa lastentanssia ja mixtanssia on riittävästi, samoin monipuolista showtanssitarjoantaa on riittävästi. Koska koululla kuitenkin annetaan opetusta mielestäni liian isoissa ryhmissä, olen jakanut tällä hetkellä toiminnassa olevan valmennusryhmän lapsi- juniori- ja aikuisryhmät vielä erikseen tasojen mukaisesti EK-ryhmiin (erikoiskoulutus-

---

¹ http://www.tanssitupa.net/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=45

ryhmät) seuraavanlaisesti: lapsiryhmät EK1- ja EK2-ryhmiin, juniorit EK3- ja EK4 – ryhmiin, sekä aikuiset EK5- ryhmään. Tämä mahdollistaa opetuksen yksilöllistämisen sekä laadukkuuden. Koska oppilaita on määrältään riittävästi, uskon ryhmäkojen pienenemisen myös helpottavan jatkossa opettajien työskentelyä. Tosin tämä ryhmiin jakaminen vaikuttaa myös siihen, että opettajia on mahdollisesti palkattava lisää. Koska tanssikoulu on muuttamassa uusiin tiloihin tulevan vuoden 2012 vaihteessa, en ole alkanut rakentaa koululle uutta lukujärjestystä, vaan jätän sen myös koulun opettajakollegion yhdessä ratkaistavaksi. Tuon kuitenkin esille sen olennaisen seikan, että tällaisenaan sivuainetarjontaa on liian vähän, ja sen huomioiminen tulevassa lukujärjestyksessä on otettava huomioon.

4. OPPIMISKÄSITYKSET TANSSINOPETUKSEN PERUSTANA

4.1 Tietokäsitys

Ilman ymmärrystä oppimiskäsityksistä ja opettajan omaa käsitystä niin tiedosta kuin opettamistyyleistäkin, on mielestäni turhaa puhua opetussuunnitelman hyödyntämisestä opettajan työvälineenä, saati opetussuunnitelmien laatimisen merkityksistä. Tulevissa luvuissa pohdinkin eri oppimiskäsitysten hyödyntämistä omassa työssäni ja sitä, miten eri oppimiskäsitykset korostuvat tanssinopetuksen eri vaiheissa. Teen tämän kuitenkin niin, että kaiken oppimisen kokoavana teoriana oppimisesta ja sen eri vaiheista korostan työni kokonaisuudessa konstruktivistista näkemystä kaiken yhteen nivovana teoriana.

Tiedon käsitys vaihtelee yksilöittäin, kuten myös käsityksemme ihmisestä ja oppimisestakin. Teoksessa ”*Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja*” (2002) käsitellään tiedon rakentumista vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Tämän vuoksi meidän itsemme onkin vaikeaa erottaa tietoa, jonka olemme itse omaksuneet tiedosta, jonka olemme rakentaneet vuorovaikutuksessa muiden kanssa. (Lindholm- Yläne et al. 2002, 67–68.) Ympäristömme pursuaa informaatiota ja erilaisia käsityksiä ja toisten tuottamaa tietoa. Tätä tietoa käytämme itse hyväksemme ja välitämme sitä myös eteenpäin toisille ihmisille eri vuorovaikutustilanteissa.

Ymmärrän tiedon opetuksessa tilanne- ja kontekstisidonnaiseksi ja suhteelliseksi käsitteeksi. En ajattele että tieto olisi jotain pysyväksi muuttunutta faktaa vaan tieto rakentuu ja kerrostuu aina suhteessa aiempaan tietoon ja samaan aikaan voi vallita hyvin erilaisia tiedonkäsityksiä. Tärkeää onkin pohtia, mistä näkökulmasta ja millaisilla ehdoilla tieto näyttäytyy tiettyssä valossa.

4.2 Käsitteitä opettamisesta ja oppimisesta

Oppiminen käsitteenä on hyvinkin arkinen, ja jokaisella meistä on omanlaisensa käsitys oppimisesta. Omakohtaiset kokemukset eri oppimistilanteissa on tuttuja jokaiselle. Kuitenkin oppimista on vaikeaa määritellä, joten usein tätä käsitettä lähestytäänkin vertauskuvallisesti viitaten muistamiseen ja ulkoa opetteluun. (Bowden ja Marton 2000, 6–7). Tarkemmin ajatellen voimme kuitenkin helposti tulkita ajatuksiemme muutoksen ja kaiken kokemamme olevan osa oppimista, sillä oppiminen on ennen kaikkea muutosta. Opetustoimintaan vaikuttavat ennen kaikkea näkemys opettamisesta ja oppimisesta alakohtaisesti.

Tanssinopetuksessa lähestymme myös erilaisia asiakokonaisuuksia eri lähtökohdista. Opetuskäsitteitä tutkinut Paul Ramsden on erottanut kolme erilaista opetuskäsitteistä yliopisto-opettajien käsityksistä, joita voi soveltaa myös ammatillisia aineita opettavien opettajien käsityksiin. Eräät korostavat opettamisen olevan tiedon kertomista ja välittämistä, toiset kokevat opettamisen olevan opiskelijan oppimis- ja opiskelutoiminnan organisoimista ja kolmannen näkemyskannan omaavat kokevat toimivansa oppimisen mahdollistajina ja oppimisympäristön rakentajina. Näitä näkemyksiä ei voi suoraan verrata taiteen opettamiseen, mutta ne voidaan valjastaa halutessa myös taiteen opettamisen välineiksi.

(1) Ensimmäisen näkemyksen mukaisesti opettaminen nähdään tiedon välittämisenä ja kertomisena eteenpäin. Opettaja näyttäytyy tällöin tiedon auktoriteettina, joka annostelee tiedon oppilaille sopiviksi annoksiksi. Opiskelijoilla on siis mahdollisuus omaksua tietoa, jota opettaja siirtää eteenpäin. Tanssinopettamisessa kyseinen tapa toteutuu tietyissä määrin puhuttaessa tanssintiedon opettamisessa tai esimerkiksi opeteltaessa vaikkapa klas-

sisen baletin didaktiikkaa. Kuitenkin taidon opiskelussa mielestäni korostuu kokemuksellinen oppiminen ja tietty käytännön läheisyys opetuksessa on mielestäni erityisen tärkeää.

(2) Toinen näkemys painottaa opiskelijan omatoimisuutta ja opettaja näkee itsensä opiskelijan toiminnan organisoijana. Opettaja pyrkii valitsemaan oikeat lähestymistavat taatakseen opiskelijan mielenkiinnon ja motivaation säilymisen opiskelutilanteissa. Hän pyrkii tarjoamaan opiskelijoille mahdollisuuksia löytää keinoja ongelmanratkaisuun. Tällöin opetuksen ongelmat ratkeavat, kun löydetään oikeat opetusvälineet ja menetelmät. Opettajat, jotka pyrkivät laadukkaaseen opetukseen, lukeutuvat usein tämän kategorian alle.

(3) Kolmannen näkemyksen omaavat opettajat pyrkivät tarkastelemaan itse oppimisprosessia. Opetus nähdään yleensä oppimisen mahdollistamisena eri tilanteissa. Yhteistyö opettajan ja opiskelijan välillä korostuu, ja opettajan tavoitteena on mahdollistaa opiskelijan omien käsitysten vahvistuminen ja tiedon aktiivinen rakentaminen. Opettaja ei ole niinkään kiinnostunut niistä menetelmistä, joita opetuksessa käyttää vaan hän keskittyy asiakokonaisuuteen, jonka toivoo opiskelijan oppivan. Opettaja on tällöin oppimisen väline, joka haluaa ohjata opiskelijaa löytämään mahdolliset virheelliset päätelmät ja väärinkäsitykset auttaakseen opiskelijaa tiedon soveltamisessa ja kehittämisessä ei niinkään arvostellakseen häntä mahdollisista virhepäätelmistä ja väärinkäsityksistä. (Ramsden 2000; sit. Lindblom-Ylänne, Nevgi ja Kaivola 2002, 68 – 69.)

Opettajien käsityksiä opettamisesta ja oppimisesta ovat tutkineet myös Michael Prosser ja Keith Trigwell (1999), jotka ovat tutkimuksessaan jakaneet opettajien käsitykset opettamisesta kuuheen eri kategoriaan ja taas käsitykset oppimisesta viiteen eri laadulliseen lokeroon. Yhtymäkohtia Ramsdenin tutkimukseen

löytyy useita, mutta heidän jakonsa perustuu tiedon syntymisprosessiin, kun taas Ramsden keskittyy opettajien tapaan tulkita tietoa ja siihen, miten opettajat ymmärtävät opetustapahtuman kokonaisuutena. Kuuteen kategoriaan jaetut opettamiskäsitykset on jaettu seuraavanlaisesti Prosserin ja Trigwellin tutkimukseen pohjaavassa artikkelissa. (1) Opettaminen on tiedon siirtämistä, eli opettaja näkee opettamisensa olevan tiedon siirtämistä ja pyrkii välittämään opiskelijalle opetettavan aiheen sisällön ja käsitteet. Opettaja ei ole kiinnostunut opiskelijan aikaisemmasta tiedosta eikä opetus keskity käsitteiden ymmärtämiseen tai tiedon analysointiin. (2) Toisessa kategoriassa opettaminen nähdään opettajan tiedon välittämisenä, toisin sanoen opettaja haluaa välittää oman tietämyksensä ja näkemyksensä opetettavasta aineksesta oppilailleen.

Painopisteenä opetuksessa ei siis ole (kuten ensimmäisessäkään kategoriassa) käsitteiden välisten suhteiden analysointi, eikä opiskelijan aikaisempaa tietoa asiasta huomioida. Kahdessa ensimmäisessä näkemyksessä opettajat kokevat tärkeäksi siis vain tietyn oppisisällön opettamisen ajattelematta sen käytännön soveltamista saati linkittymistä muuhun tietoon.

(3) Kolmanteen kategoriaan on Trigwell ja Prosser luokitelleet opettajat, jotka näkevät opiskelun olevan opiskelijan auttamista tiedon vastaanottajana. Tämänkin kategorian opettajat pyrkivät tiedon välittämiseen suoraan ”oppikirjoista”, mutta he keskittyvät tiedon välittämisen sijaan oppilaan auttamiseen tämän oppimisprosessissa. (4) Neljänteen kategoriaan kuuluvat opettajat kokevat opettamisen olevan opiskelijan auttamista opettajan tiedon omaksumisessa. Nämä opettajat keskittyvät nimenomaan omaan ymmärrykseensä opetettavasta aiheesta ja pyrkivät auttamaan opiskelijaa omaksumaan oman näkemyksensä ja tietonsa aiheesta.

(5) Viidennen kategorian opettajat ovat omaksuneet tavan, jolla he pyrkivät auttamaan opiskelijaa tiedon kehittämisessä. Heidä kiinnostaa opiskelijoiden omat näkemykset ja käsitykset opiskeltavasta aiheesta ja opettajat kokevat olevansa tukijan ja auttajan roolissa opiskelijan kehittäessä tietoa. Opettajille on tällöin tärkeää, että opiskelija pystyy heidän avustuksellaan syventämään ja muokkaamaan omaa tietoaan käsiteltävästä aiheesta. (6) Viimeiseen eli kuudenteen kategoriaan kuuluvat opettajat, jotka haluavat opiskelijan pyrkivän käsitysten muuttamiseen. Heidän pyrkimyksenään on toimia opiskelijan apuna, jotta tämä voisi syventää tietojaan ja käsityksiään, mutta vielä perusteellisemmin kuin viidennen kategorian opettajat. Lähtökohtana tässä kategoriassa on oppilaan omat näkemykset ja käsitykset opiskeltavasta aiheesta. (Prosser & Trigwell 1999, 57–70).

Käsitykset oppimisesta Prosser ja Trigwell (1999, 58–61) ovat jakaneet viiteen eri kategoriaan, joissa ensimmäiseen kategoriaan sijoittuvat opettajat, jotka näkevät oppimisessa keskeiseksi kumuloitumisen. Tällöin siis *oppimisen katsotaan olevan tiedon lisääntymistä, jotta opetuksen ulkoiset vaatimukset voidaan täyttää*. Yksityiskohtaiset tiedot, määritelmät, lait, faktat, yleiset periaatteet ja kaavat opiskellaan ulkoa ja ne liitetään aiempaan jo olemassa olevaan tietoon. Painopisteenä on tällöin uusi tieto; ei se, miten uusi tieto linkittyy opiskelijan aikaisempaan tietoon. Tutkijat korostavatkin tässä yhteydessä sitä tosiasiaa ettei ongelmallista niinkään ole se, etteivätkö opettajat kykenisi näkemään asioiden välisiä yhteyksiä ja pyrkisi hyödyntämään asioiden välisiä yhteyksiä käytännön elämään vaan ongelmaksi muodostuu se, että kyseiset yhteydet ovat opettajan konstruktioita, jolloin ne jäävät irrallisiksi ja merkityksettömiksi opiskelijan näkökulmasta.

Tämä oppimisenäkemyks painottaa hyvin vähän ajatusta siitä, että eri osa-alueiden ja käsitteiden väliset merkitykset liittyisivät toi-

siinsa. Opettaja korostaa omaa tietämystään ja pitää sitä oppikirjojen tarjoaman tiedon rinnalla oikeana ja merkityksellisenä. Opiskelijan tulisi siis pystyä hyödyntämään opettajan tarjoamaa tietoa ja hänen tulisi kyetä ongelmanratkaisuun opettajan avustuksella soveltamalla opettajan tietoutta harjoituksissa ja tehtävissä.

Toiseen kategoriaan kuuluvat opettajat, jotka katsovat *oppimisen olevan tiedon hankkimista ulkoisten vaatimusten täyttämiseksi*. Tällöin oppimisen katsotaan olevan prosessi, jonka aikana kehittyy käsitys siitä, miten käsitteet liittyvät toisiinsa, eli tavoite saavutetaan, kun uusi tieto linkittyy aiemmin opittuihin asioihin. Opettajat pitävät tärkeänä opiskelijoiden aikaisempaa tietoa ja arvostavat opiskelijan näkemyksiä asioista. Kokemus ja aikaisempi tieto ovat siis tärkeä osa oppimisprosessia. Kuten edellisessä kategoriassa, tässäkin oppimista mitataan opettajan antamien tehtävien perusteella ja opettaja arvioi opiskelijaa omasta lähtökohdastaan tiedon merkityksen määrittelijänä.

Kolmannen kategorian opettajat ovat sitä mieltä, että *oppiminen on tiedon hankintaa pyrkimyksenä täyttää sisäiset vaatimukset*, mikä eroaa toisen kategorian näkemyksen omaavista ainoastaan siinä, että opettajat korostavat sisäisen vaatimusten täyttämistä ulkoisten sijaan. Oppimista on siis tapahtunut silloin, kun opiskelija pystyy muodostamaan asioista henkilökohtaisen käsityksen.

Neljänteen kategoriaan taas sijoittuvat sellaiset opettajat, joiden mielestä *oppiminen on merkitysten syvenemistä pyrittäessä täyttämään opiskelijan sisäisiä vaatimuksia*. Tämän näkemyksen omaavat opettajat pitävät oppimista kehitysprosessina, jonka tuloksena opiskelijoiden näkemykset ja käsitteet syvenevät ja saavat merkityksen. Opiskelussa korostuu oman näkemyksen hallinta ja vallitsevat tieteenalan näkemykset. Tiedon hankinta on

systemaattista ja kehiteltyä. Tärkeää ei ole se, että opiskelijan ja opettajan tietorakenteet olisivat samankaltaisia, vaan henkilökohtainen prosessi on tiedonkeruun tärkeä väline. Opiskelijan omat kriteerit ja arviointi siitä, että onko oppimista tapahtunut korostuvat. Viimeisen kategorian opettajat pitävät *oppimista käsitteellisenä muutoksena pyrittäessä täyttämään sisäisiä vaatimuksia*. Tällöin oppiminen on siis kehitysprosessi, jonka aikana opiskelijan näkemykset muuttuvat laadullisesti, toisin sanoen tapahtuu opillinen, ns. paradigmaattinen muutos. Opiskelija muuttaa käsitystään tieteenalasta rakentamalla uuden tavan hahmottaa ja arvioida tietoa. Tämä eroaa neljännen kategorian näkemyksestä siis siinä, että pelkän merkityksen syveneminen ei ole riittävää vaan pyritään ajattelun ja hahmottamisen muuttumiseen.

4.3 Behaviorismi ja mallioppiminen

Oppimisenäkemysillä tarkoitetaan yleensä jotain tieteellistä teoriaa, joka selittää oppimista prosessina ja ne pohjautuvat tieteelliseen tutkimukseen. Taustalla vaikuttavat voimakkaina ihmis- ja tietokäsitykset, joista viimeistä käsitteinkin aikaisemmin. Oppimiskäsityksellä tarkoitetaan sitä henkilökohtaista käsitystä siitä mitä oppiminen on. Maija-Liisa Rauste-von Wright (1997) jakaa oppimisenäkemukset kahteen vastakkaiseen näkemykseen niiden taustalta löytyvien erilaisten paradigmojen perusteella: empiirisiin ja konstruktivistisiin. Perinteisen didaktiikan ja behaviorismiin perustuvaa näkemystä oppimisesta kutsutaan empirismiksi, ja behaviorismin mukaan kaikki tietomme onkin kokemusperäistä reagoitua niin sisäisiin kuin ympäristöstäkin tuleviin ärsykkeisiin.

Tämä näkemys korostaa sitä, että ainoastaan ihmisen ulkoisia muutoksia kyetään havainnoimaan. Arviointi perustuukin siihen, miten opiskelija kykenee vastaamaan hänelle esitettyihin kysy-

myksiin tai miten hän pärjää jossain taidonnäytteessä. Tanssintunneilla oppiminen ja arviointi perustuvat usein tämänkaltaiseen arviointiin. Taidon opettaminen on jaettu palasiin, jotka opiskelijan olisi mahdollisimman helppo omaksua ja oppia. Tavoitteena voi toki olla isomman kokonaisuuden hahmottaminen, mutta lähestymistapa ja menetelmät voivat olla hyvinkin empirisiä. Oppiminen etenee tällöin hierarkkisesti alhaalta ylöspäin ja pienet yksityiskohdat ovat tärkeä osa oppimisprosessia, joka huipentuu laajempien osakokonaisuuksien ja taitojen hallintaan.

Behavioristinen näkemys perustuu ihmistutkimukseen, ja tämän näkemyksen pioneeri ja kehittäjä on venäläinen psykologi ja fyysiologi Ivan Pavlov, jonka ehdollistumisreaktioita koskevat tutkimukset siitä, miten koirien luonnollinen reaktio, kuten syljeneritys, ehdollistuu alkuperäisen ärsykkeen sijasta (ruoka) ruoan tuojan tulemiseen huoneeseen. Opettajan tehtävänä on pilkkoa siis opetettava aines sopiviksi osakokonaisuuksiksi, jotka opiskelija opettelee vaihe vaiheelta, jolloin tekeminen automatisoituu toiston kautta ja opiskelija on omaksunut mahdollisesti kenties jopa huomaamattaan tietyn taidon.

Behavioristinen näkemys on saanut osakseen paljon kritiikkiä, ja sen ongelmana nähdäänkin usein opiskelijan rooliksi jäävä passiivinen vastaanottajan osa ja opetuksen kohteena oleminen, mistä tätä näkemystä erityisesti kritisoidaan. Behaviorismin puolestapuhujiakin löytyy, ja osana kokonaisvaltaista opettajan käyttäteoriaa se voi olla erinomainen lisä opetuksen toteutuksessa. Itse henkilökohtaisesti näen kuitenkin tanssin tekniikkaopetuksen olevan hyvinkin behavioristista näkemystä hyödyntävää ulkoa oppimista ja opettajan liikemallien omaksumista ja siirtämistä omaan käyttöön. Opettaja suunnittelee opetuksen ja asettaa tavoitteet, joiden saavuttamista hän arvioi näyttökokeiden perusteella. Opiskelijan tehtävänä on omaksua tanssinopetuksessa nämä taidot ja se tieto, jota opettaja pitää merkityksellisenä.

Opettajan rooli on tällöin hyvinkin aktiivinen, mutta opiskelijan tehtäväksi jää ulkoa opiskelu. Tällainen opiskelu ei johda kuitenkaan laadulliseen oppimiseen, ja opiskelijalle jää hyvin pieni mahdollisuus rakentaa itse tietoa ja ratkaista ongelmia. Tämän vuoksi arviointi on hankalaa. Opettaja arvioi ainoastaan oppilaan ulkoista suoriutumista tanssiteknillisissä haasteissa. Hän jättää kuitenkin arvioimatta sen, onko opiskelija ymmärtänyt asioiden linkittymisen tanssin muihin osa-alueisiin, ja kuinka hän on ymmärtänyt liikkeen tuottamisen peruseräatteen. Siitä huolimatta tanssitekniikan opetusta behavioristisen ulkoa opetteluun ja mallioppisen kautta on jopa mahdotonta sivuuttaa, mutta kokonaisuuden kannalta sillä ei ole merkitystä, jos opettaja pysyy hyödyntämään myös muita oppimisen teorioita opetuksessaan.

4.4 Kognitiiviset näkemykset

Kognitiiviset oppimisnäkemykset ja sen tutkimisen katsotaan alkaneen 1950-luvulla, jolloin Jerome Bruner julkaisi työtovereineen teoksen *A Study of Thinking* (Lehtinen & Kuusinen 2001). Painopiste oppimisen tutkimisessa siirtyi tällöin käyttäytymisen ulkoisen ilmenemisen sijasta oppijan mielensisäisiin prosesseihin. Tässä näkemyksessä ja sen tutkimuksessa oleellista olivat havainnot siitä, että ihmisen oppiminen ja toiminta eivät olleet ainoastaan aivojen ja fysiologisten valmiuksien varassa tapahtuvaa toimintaa vaan että kokemuksen ja opetuksen avulla näitä valmiuksia voitiin kehittää. Oppimisen lähtökohtana huomattiin olevan oppijan oma aktiivinen rooli omassa oppimisessaan ja motivaatiossaan opiskeltavaa asiaa kohtaan. Tämä näkemys korostuu mielestäni erityisesti tanssin harrastamisen kentällä, sillä useimmat oppilaista harrastavat tanssia vapaaehtoisesti. Tämä luo jo itsessään tilanteen, missä opiskelija on lähtökohtaisesti motivoitunut ja todennäköisesti kiinnostunut opiskeltavasta aiheesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä.

Oppimisen tulkittiin olevan siis opiskelijan omien sisäisten mallien tai skeemojen muodostumista. Kognitiivinen didaktiikka, jonka kehittäjänä tunnetaan Yrjö Engeström (1988), perustuu kognitiiviseen oppimispsykologiaan (Piaget), strukturalistiseen näkemykseen kielestä (Chomsky, Saussure) ja kulttuurihistoriallisen koulukunnan sekä toiminnan teorian eri näkemyksiin. Kognitiivisen didaktiikan mukaan laadukkaan oppimisen takaa opiskelijan orientoituminen tietoisesti opittavaa asiaa kohtaan. Engeström on luonut käsitteen ”orientaatioperusta”, ja se kuvaa oppijan muodostamaa ajattelu- ja toimintamallia. Tämän mallin avulla oppija muodostaa käsityksensä opittavasta kohteesta ja valitsee lähestymistavat sekä ratkaisumallit saavuttaakseen opiskeltavan asian ymmärrettävyyden. (Engeström 1988, 105.)

Opettaja antaa siis opiskelijalle mielenkiinnon ja motivaation herättävän ärsykkeen, esimerkin tai tehtävän ja opiskelija itse luo orientaatioperusteen, jonka kautta hän perehtyy opiskeltavan aineksen peruspiirteisiin itsenäisesti. Opettaja antaa siis opiskelijalle suuntaviivat, joilla auttaa opiskelijaa muodostamaan itse oman sisäisen ajattelun – ja toimintamallinsa opeteltavasta kohteesta. Itseohjautuvaa vaihetta kutsutaan ”asian sisäistämiseksi” ja sen jälkeen hänen tulee kokeilla ja soveltaa oppimaansa asiaa käytännössä, joko harjoittelemalla tai ratkaisemalla ongelmia. Tätä vaihetta kutsutaan ulkoistamiseksi eli opittu asia siirretään sisäisestä maailmasta ulkoiseen todellisuuteen ja käytännön työhön. Tätä orientaatioperustan vaihetta seuraa arviointi, jolloin opiskelija arvioi omaa etenemistään ja tarkastaa toimintatapojaan.

4.5 Humanistinen ja kokemuksellinen oppimisenäkemys

Kuten nimi jo viittaa, niin kyseisen teorian perustan muodostavat ihmisen arvoa ja ainutlaatuisuutta korostavat psykologiset

teoriat ja näkemykset. Oppiminen nähdään tämän teorian osalta ihmisen omana aktiivisena, kokeilevana ja kehittävänä toimintana, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Humanistisessa näkemyksessä yksilön kehitysprosessit korostuvat ja siinä painotetaan yksilön tietoisuutta oppimisessa. Ihminen nähdään siis hyvänä ja vastuullisena olentona, joka pyrkii aktiivisesti kohti omia, itse asettamia tavoitteitaan. Itseohjautuvuus, sisäinen motivaatio ja vastuu omasta oppimisesta korostuvat. Vuorovaikutuksen merkitys on myös tärkeää ja opettajan rooli auktoriteettina häviää, opettajan roolina on toimia ohjaajana ja oppimisen mahdollistajana.

Merkittävimpiä humanistisen psykologian edustajina voidaan pitää Abraham Maslow'ta (1908–1970). Toisen teoreetikon, Carl Rogersin teoriat, perustuvat hänen kliiniseen työkokemuksensa ja havaintoihinsa. Rogersin mukaan ihmisluonto on perimältään hyvä ja puutteet ihmisen käyttäytymisessä ja toiminnassa ovat seurausta siitä, että ihmisen oman persoonallisuuden kasvua on estetty tai tukahdutettu. (Rogers; sit. Nevgi & Lindblom-Yläne 2002, 92.) Oppimisen tavoitteena tulee olla ihmisen omien vahvuuksien tukeminen ja ihmisen oman yksilöllisen itsensä löytäminen. Humanistista näkemystä kutsutaan myös ”kokemusoppimiseksi”. Ihmisen perusoikeutena pidetään mahdollisuutta kehittää itseään ainutkertaisena persoonana. Tämä suuntaus onkin ollut erittäin suosittu aikuiskoulutuksessa, osittain varmasti sen vuoksi, että näkemyksen luoma kuva ihmisestä ja ihmisyydestä on vedonnut niin kouluttajiin kuin koulutettaviin.

Näkemystä on kritisoitu muun muassa siitä, että opiskelussa tulisi keskittyä myös kriittisyyteen ja tieteellisyyteen henkilökohtaisen kasvun ja omien ominaisuuksien vahvistamisen sijaan. Ihanteellinen ihmiskuva ei aina vastaa todellisuutta, ja monesti tutkimukset ja opinnot edellyttävät tiettyjen opintojen suorittamista järjestyksessä. Valmistumisen sijaan opinnoissa painotetaan

asiasisältöä omien tavoitteiden sijaan. Itse näen kuitenkin tanssiopintojen antavan sijaa myös humanistiselle oppimisenäkemykselle, sillä tieteellisen ajattelutyön sijasta tehdään taidetta. Yksilön korostaminen ja yksilön ainutlaatuisuuden vaaliminen on perustana vahvalle minäkuvalle epätäydellisessä maailmassa. Omat näkemykset ja omat sisäiset tavoitteet ovat merkityksellisessä roolissa, kun opiskelija kehittää omaa taiteellista eli tässä tapauksessa kehollista ilmaisuaan. Liian idealistisen ihmiskuvan luominen voi myös johtaa opiskelijaa harhaan ja eri persoonien kesken toiselle toimiva humanistinen lähestyminen ei ole toiselle mitenkään oiva lähestymistapa opiskeltavaa ainesta lähestyttäessä.

David A. Kolb on tunnetuimpia kokemuksellisen oppimisenäkemyskehittäjiä. Kokemuksellinen oppiminen perustuu humanistiseen psykologiaan ja sen ihmisenäkemys on hyvin samanlainen kuin humanistisessa oppimisenäkemysessä. Vaikka tämän teorian katsotaankin olevan käytännön versio humanistisesta oppimisenäkemystä, on senkin taustalla sen verran tieteellistä tutkimusta ja teoriaa, että sitä on syytä pitää ihan oman teorianaan. Kolbin mukaan oppiminen on jatkuvaa toimintaa, ja se perustuu yksilön kokemuksiin ja opittavien asioiden prosessointiin. Sosiaalisen ja persoonallisen kasvun tukeminen korostuu aivan kuten humanistisessakin näkemysessä. Oppiminen on syklimäinen prosessi, jossa tieto syvenee ja käsitteellistyy kokeilevan tutkimisen avulla. Kokemusten reflektointi nousee myös tärkeäksi ymmärtämisen vuoksi.

Tämä oppimisen teoria jakautuu neljään eri vaiheeseen, miten oppimisen prosessi jaksotetaan: (1) välitön, omakohtainen kokemus, (2) reflektiivinen havainnointi, (3) abstrakti käsitteellistäminen ja (4) aktiivinen, kokeileva toiminta. (Sit. Nevgi & Lindholm-Yläne 2002, 94–97.) Kokemuksellisessa oppimisessä oppiminen on prosessi, joka alkaa yksilön konkreettisesta ko-

kemuksesta jostain asiasta (kokemus aitona tai simuloituna). Vuorovaikutus korostuu, jos kokemusta käsitellään muun ryhmän kanssa, esimerkiksi, jos kokemus on annettu simulaation tai jonkin näytellyn tilanteen pohjalta. Refleктоiminen (havainnot ja reflektointi) on tärkeä asia koettua analysoitaessa. Yhteisestä tai omasta kokemuksesta muodostetaan pääteemoja joita he pyrkivät avaamaan teorian avulla (käsitteellistäminen ja yleistäminen). Tämän tuloksena muodostetaan oma teoreettinen malli ja sitä kehitetään sovellettavaksi käytäntöön. Prosessin viimeisenä vaiheena onkin tämän teorian perusteella kehitellyn oman mallin soveltaminen ja kokeileminen käytännössä (uusien käsitysten testaaminen ja soveltaminen).

Periaatteessa perusteeman ymmärtäminen kokemuksellisessa oppimisprosessissa on yksinkertainen. Kokemuksen, reflektoinnin, abstrahoinnin ja soveltamisen kautta oppimisen kokemiseen tuntuu varsin loogiselta tapahtumasarjalta, mutta käytännössä itse kokemuksen käsitteen analysointi saa pohtimaan sitä, mitä on kokemus, jota reflektoidaan ja millaisia tulkintoja siitä syntyy. Hetkessä tapahtunut kokemus ei ole koskaan reflektoitavana sellaisenaan, vaan voimme ainoastaan reflektoida muistelemaamme kokemusta ja muodostamaan siten tulkinnan siitä oman skeeman eli sisäisen mallin ja muistiedustuksen kautta. Opiskelijalta vaaditaan myös kykyä abstrahoida ja käsitteellistää kokemansa. Tämä ei ole mahdollista sellaisenaan, vaan siihen vaaditaan oman tieteen tai taiteenalan tuntemusta ja perehtymistä tutkimuksiin, sekä taitoon vartaila olemassa olevia teorioita.

Kyseisen oppimisenäkemyksen yksinkertaisuus onkin itsessään viehättävää, mutta miten ottaa huomioon opiskelijan aikaisempi tieto ja miten ylipäänsä ymmärtää itse kokemisen käsite saati se miten ymmärtää itsessään, että kokemus tuottaa reflektiota? Harvemmin kukaan tietoisesti pohtii kokemaansa, puhumattaan siitä että pyrkisi tietoisesti analysoimaan kokemaansa. It-

seäni henkilökohtaisesti kuitenkin kyseinen oppimisen teoria viehättää. Kokemus tuottaa tietoa, jota ilman olisin itse hukassa omassa työssäni. Koen myös vahvasti, että taide täytyy kokea, ennen kuin sitä voi oppia ymmärtämään. Omien aistikokemusten kautta keräämme tietoa, jota voimme analysoida ja tuottaa itsellemme tietoa omasta kokemuksestamme. Tanssinopetuksessa nimenomaan aistihavaintoihin perustava kokeminen ja sitä kautta oppiminen on merkityksellistä. Miten opettaa lapsille ja nuorille kehotietoisuutta, jos suljemme pois mahdollisuuden aistihavaintoihin. Tanssiteosten seuraaminen on myös aina mielestäni kokemuksellista oppimista. Mitä tunsin, mitä näin? Toki tämä vaatii aina osakseen myös tietoisin analysointi prosessin, jota voi lähteä kehittämään jo tanssin varhaiskasvatuksen parissa, jolloin kokemuksellinen oppiminen ei ole enää vierasta vanhemmallakaan iällä.

4.6 Konstruktivismi ja sosiokonstruktivismi

Viimeisimpänä ja omaa näkemystäni korostavana teoriana käsitelen konstruktivistisen oppimisnäkemysten. Tämä teoria ei ole mitenkään yhtenäinen ja sopii ehkä siksi itselleni paremmin kuin aikaisemmin esittelemäni oppimisen teorian ja suuntaukset. Teoriana konstruktivismi sisältää monia eri näkökulmia ja ajatussuuntauksia. Tässä suuntauksessa painotetaan oppijan omaa aktiivista tiedonmuodostamisen prosessia.

Kognitiivinen konstruktivismi korostaa yksilön omia sisäisiä tiedonmuodostamisprosesseja, kun taas sosiokulttuurinen näkökulma painottaa oppimisen yhteisöllisiä ja sosiaalisia merkityksiä. Äärimmäisin muoto kognitiivisesta konstruktivismista on radikaali konstruktivismi, jonka mukaan ihminen ei voi saada koskaan objektiivista informaatiota maailmasta, koska kukin meistä muodostaa itse omien havaintojensa, kokemuksensa ja ajattelunsa avulla omat subjektiiviset käsitykset eri asioista ja

ilmiöistä. Tämän mukaan jokainen meistä muodostaa oman ainutlaatuisen näkemyksensä ympäröivästä maailmasta ilman yhteistä tietojärjestelmää muiden kanssa. Samaan aikaan kun siis korostetaan äärimmäistä subjektiivisuutta, tuon toimijan olemassaolo sellaisenaan ikään kuin kielletään.

Sosiokonstruktivistinen käsitys taas haluaa alleviivata ajatusta, että ihminen ymmärtää tiedon jakamisen yhteiseksi ja aina muotoutuvaksi tilanteeksi. Yksilön ”tietous” on osa ympäröivän maailman ja yhteisön laajempaa tietojärjestelmää, joka on rakennettu ja jota rakennetaan yhdessä muiden kanssa neuvotellen eri ilmiöistä ja asioista. Oppija omaksuu sosiokonstruktivistisessä näkemyksessä tietoa aktiivisesti prosessoiden ja näin ollen vaikuttaa ja muuttaa ympäröivää kulttuuria ja sosiaalista yhteisöä osana tiedonrakentamisjärjestelmää.

Konstruktivismin pioneereiksi luetaan David Ausubel, joka kehitti jo 1960-luvulla mielekkään oppimisen teoriansa (meaningful learning). Ausubel on jakanut teoriansa oppimisesta käsitepareihin: *mielekäs oppiminen – mekaaninen oppiminen* ja toiseen käsitepariin *vastaanottava oppiminen – keksivä oppiminen*. Hän korostaa oppijan aktiivisuutta tietoa vastaanottavana ja ymmärtävänä osapuolena. Tällä tavoin uusi tieto yhdistyy ymmärtämisen kautta automaattisesti osaksi jo vanhaa olemassa olevaa tietoa. Käytännön työssä tämä tarkoittaa opettajan kannalta sitä, että hänen on ymmärrettävä ja tiedostettava opiskelijan aikaisemmat tietokäsitteet ja pyrittävä sitä kautta auttamaan opiskelijaa konstruoimaan eli jälleenrakentamaan uusia tietorakenteita. Opiskelija on siis prosessin keskiössä ja itse aktiivisella toiminnallaan yhdistää uuden informaation vanhaan ja tietoisesti jälleenrakentaa näistä palasista uutta ja merkityksellistä tietoa.

Toinen tätä suuntausta edustava tutkija on Joseph D. Novak, joka on puolestaan kehittänyt Ausubelin teoriaa edelleen. Hänen

mukaansa uusi tieto rakentuu aivoihimme käsittehierarkioiden muotoon, jolloin oppimisessa painottuvatkin merkityksen muodostuminen ja sen tulkinta. Novakin mukaan oppiminen on jaettava miehekkääseen oppimiseen, jota hän kuvaa luovaksi, ja kekseliääksi oppimisen prosessiksi ja perinteisen kouluopetuksen, jota hän kutsuu osuvasti rutiinioppimiseksi. Suomessa Sirpa Törmä (2001, 5–14) käyttää Novakin mielekkäästä oppimisesta käsitettä ”merkityksellinen oppiminen”. Törmän mukaan oppiminen on opiskeltavan aineen merkityksen tutkimista ja tulkintaa, ymmärtämiseen pyrkivää oppimista, johon sisältyy aina myös opiskeltavaan asiaan liittyvät arvot ja arvostukset. Merkityksellisyys viittaa siis merkitysten ymmärtämiseen ja niiden muodostamiseen, tulkinnan eri prosesseihin, joiden kautta on mahdollista luoda ymmärrettäviä ja merkityksellisiä tiedon rakenteita. (Nevgi & Lindholm-Yläne 2002, 107–108.)

Ausubelin kehittämä näkemys saa osakseen myös kritiikkiä, sillä hänenkin näkemyksessään oppija on vastaanottava osapuoli. Konstruointi ja ajattelun prosessit tapahtuvat tällöin opettajan opetuksen pohjalta, ja opiskelijan aktiivisuus keskittyy opettajan opettaman tiedon prosessointiin, ei siihen että hän itse rakentaisi tietoa. Moni on myös kritisoinut Ausubelin käsitteitä ihmisen tiedon hierarkkisuudesta. Tämän hierarkkisen näkemyksen rinnalle onkin esitelty Mayer oman näkemyksensä ihmisen mielen monitasoisuudesta. Hänen mukaansa mielekäs oppiminen vaatii toimiakseen kolmivaiheisen, muistin eri osa-alueiden toimintaa perustuvan oppimisprosessin hyödyntämistä. Näitä vaiheita ovat (1) informaation ja tiedon vastaanotto työmuistiin, (2) aikaisemman tiedon saatavuus pitkäaikaisesta muistista ja (3) aikaisemman tiedon aktivointi pitkäaikaisesta muistista työmuistiin.

Konstruktivistisessä oppimisnäkemyksessä korostetaan sitä, että oppijan tarkoitus ei ole olla ainoastaan aktiivinen ja itseohjautunut vaan olennaista onkin se, miten oppimisprosessille on asetet-

tu tavoitteet ja miten niiden toteutumista seurataan, siten että opiskelu sidotaan osaksi isompaa kokonaisuutta. Tämä on ehkä merkittävimpiä eroja konstruktivismiin ja humanistis-kokemuksellisen oppimisen välisistä eroista, kun edellä mainitussa opiskelija jätetään omatoimiseksi aktiiviseksi oppijaksi ja luottaen siihen, että oppija saavuttaa kyllä itsellensä asettamansa tavoitteet, vaikka eri oppimistehtävät voivat olla oppijalle liian vaativia ja haasteellisia.

Konstruktivistisen näkemyksen suurimpia haasteita onkin, se että opiskelija saattaa kokea huomattavaa epävarmuutta joutuaan tilanteisiin, jossa joutuu ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja oppimisestaan ja oppimistavoitteidensa määrittelemisessä. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että opettaja pystyy ajoissa huomaamaan ahdistumisen merkit omissa oppilaissaan ja puuttumaan tilanteeseen ottamalla ohjaajan roolin tarkasteluun ja pyrkimällä auttamaan opiskelijan ahdistuksen yli. Viime kädessä kuitenkin opettaja on se henkilö joka mahdollistaa oppimisen, mutta opiskelija tekee työn ja rakentaa itselleen merkityksellistä tietoa yhteydessä ympäristöönsä ja vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa.

4.7 Oppilas- vai opettajakeskeistä opetustoimintaa?

Jokaisella opettajalla on vastuu oman ammattitaitonsa kehittämistä ja ylläpitämisestä. Ammattitaitoa ei voida määritellä ainoastaan tutkinnosta kertovalla todistuksella tai oman alansa aineksen hallinnan mittapuulla. Nämä ovat mielestäni jo peruslähtökohtia sille kehitymiselle, minkä jokainen opettaja voi uransa ja elämänsä aikana saavuttaa. Onko opettaminen oppilas- vai opettajakeskeistä toimintaa on kysymys, johon jokaisen tulisi kyetä vastaamaan.

Moni meistä ammattikasvattajana toimivista opettajista mieltää olevansa työssään oppilaskeskeisiä, mutta käytännön toimissaan he kuitenkin usein sitoutuvat sittenkin enemmän opettajakeskeiseen malliin. Näin siksi etteivät he ole ehkä sittenkään tietoisia niistä metodisista ja teoreettisista lähtökohdista, joita todellisuudessa opettamisessaan hyödyntävät. Opettaja voi olla hyvinkin oppilasystävällinen tai empaattinen ja ihmisläheinen työssään opettajana, mutta se tietotaito, jota opettaja siirtää oppilailleen kielii käytännössä siitä, ettei opettaja-oppilas-mallin kahtiajakoa osata kuitenkaan purkaa. Opettajalta puuttuu tietyllä tapaa työvälineet; he ovat oppineet perinteisen opettamisen mallin, johon on vaikeaa tuoda mukaan konstruktivisia ajatuksia, joissa oppilas nähdään tiedon rakentajana ja ennen kaikkea tiedon muuttajana. Parhaimmillaan tieto on mielestäni ennen kaikkea muutosta.

Ongelma on ehkä siinä, että opettajat helposti jämähtävät tietynlaiseen opettamisen malliin, jota ei tarvitse tai jota ei ehdi kyseenalaistamaan tai purkamaan kiireisen opetustyön äärellä.

Kasvatustyön haasteet ovat näkyvissä myös siinä, miten nykypäivänä opettajilta viedään työvälineet niissä tilanteissa, joissa hänen tulee samaan aikaan olla kasvattaja mutta ennen kaikkea asiakaspalvelija. Tämä on havaittavissa mielestäni opettajantyön jokaisella osa-alueella, mutta erityisesti se koskee yksityissektorin oppilaitoksia ja taiteen varhaiskasvatusta. Mitä opettaja saa tai voi tehdä konfliktitilanteissa? Mielestäni pedagogiikan tulisi-kin tulevaisuudessa keskittyä entistä enemmän käsittelemään juuri näitä kysymyksiä opettamisen vallasta, vastuusta ja oikeuksista. Kauniit muotoilut opetuskäsityksistä kaikuvat kuuroille korville, jos tämä keskustelu ei laajene koskettamaan myös niitä, jotka viime kädessä hyväksyvät tai hylkäävät tietynlaisen opettamisen mallin – lasten vanhempiin. Juuri edellä käsiteltyjen asioiden vuoksi olen nähnyt tärkeäksi käsitellä opinnäytetyössäni oppimiskäsityksien rinnalla myös käsityksiä itse opettamis-

ta. Aiemmat luvut luovat pohjan lähtökohdalleni luoda ”Tanssittuvalle” opetussuunnitelma, joka ilmentäisi kokonaisvaltaisen (holistisen) oppimiskäsityksen perusteita. On tärkeää, että opetussuunnitelma ei jäisi vain muodolliset kriteerit täyttävän strategian luomiseksi vaan se todellakin edellyttäisi oppimis- ja opetusnäkemysten reflektointia ja aukikirjoittamista, edes niin että oppilaitos on niistä tietoinen ja niitä noudattamaan pyrkivä.

5. OPETUSSUUNNITELMAN JA 2PADANCEN TOIMINTASTRATEGIAN SUHTEUTTAMINEN TOISIINSA

5.1 Opetussuunnitelman laadinta taiteenperusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa on selkeästi lueteltu opetussuunnitelman sisältö. Olen jakanut sen eri osa-alueisiin ja tulen käsittelemään niitä kappaleen 5 alaotsikoissa. Opetussuunnitelmaa laatiessani olen pyrkinyt noudattamaan asetettuja säädöksiä ja huomioimaan opetussuunnitelmaa laatiessani, että jokainen vaadittu kohta olisi selkeä kokonaisuus valmiissa opetussuunnitelmassa. Tämä johtuu siitä, että opetussuunnitelman tulee olla keskeisin väline oppilaitoksen opetustyön kehittämisessä. Valmiiseen opetussuunnitelmaan olen lisännyt muun muassa kohdat ”*Oppilaitoksen toiminnan arviointi ja kehittäminen*”, sekä kohdan ”*Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa*”. Näitä lukuja en ole käsitellyt erikseen työssäni, sillä ne liittyvät mielestäni enemmän tanssikoulun toimintasuunnitelman ja strategian avaamiseen kuin käytännön työhöni opetussuunnitelman laadinnassa, johon olen käyttänyt Opetushallituksen määräystä 38/011/2002 *Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusteet 2002*.

5.2 Tanssin laajan oppimäärän mukaiset arvot ja tavoitteet

Tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa opetussuunnitelmaa suunniteltaessa tulee ilmentyä taiteen perusopetuksen tehtävä, arvot sekä yleiset tavoitteet. Keskeisempinä tavoitteina on antaa opiskelijoille mahdollisuus harrastaa tanssia pitkäjänteisesti, jolloin opiskelija kehittää niin taidollisia kuin

tiedollisiakin valmiuksiaan, joiden pohjalta hänellä on mahdollisuus hakeutua myös tulevaisuudessa ammattiopintoihin (Opetussuunnitelman perusteet 2002, 5).

2paDance tanssikoulu antaa jo tasolta toiselle etenevää laadukasta tanssinopetusta, ja opetussuunnitelman avulla pystymme tulevaisuudessa valjastamaan ja kehittämään tanssikoulun toimintaa tasapainoiseksi ja yhtenäiseksi toiminnaksi. Tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa korostetaan seuraavia asioita: opiskelijoiden henkisen kasvun tukeminen sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittäminen. Perustana opetuksessa tulee olla käsitys ihmisestä ruumiillisena ja henkisenä kokonaisuutena, jolloin myös yksilölliset erot tulee huomioida opetustilanteissa ja opiskelijoiden huomioinnissa. Tämä mielestäni toteutuu jo ammattitaitoisen henkilökunnan valitsemisella mukaan tanssikoulun opetustoimintaan.

Opetussuunnitelmasta tulee selvitä myös kenelle opetusta annetaan. Koska tanssin laajan oppimäärän mukaista opetusta annetaan lähtökohtaisesti lapsille ja nuorille, on *2paDance* tanssikouluna erinomainen toimintaympäristö lasten ja nuorten aktiiviselle tavoitteelliselle harrastustoiminnalle.

5.3 Opetuksen toteuttaminen

Opetuksen toteuttamisessa on otettava huomioon seuraavat osa-alueet: oppimiskäsitys ja opiskeluympäristö. Oppimiskäsitystä olen avannut jo aikaisemmin, mutta yleisesti oppiminen koetaan myös taiteellisen oppimisen saralla kokonaisvaltaiseksi toiminnaksi. Erilaiset aistikokemukset ja käsitteet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään ja oppilaiden yksilöllisyys korostuu yksilönä ja aktiivisena oppijana. Jo olemassa olevien taitojen ja tietojen käsittelemistä uudessa tilanteessa tuetaan, jolloin oppilas

oppii soveltamaan näitä uusissa tilanteissa. Tutkivan oppimisen avulla ja elämyksien kautta pyritään syventämään omaa ilmaisua ja sosiaalisia taitoja. Vuorovaikutus korostuu opettajan ja muun ryhmän välillä, mutta vuorovaikutussuhde on myös kontaktia ympäröivään taide-elämään ja yhteiskuntaan. Nämä ovat merkittävässä roolissa osana kokonaisvaltaista oppimisprosessia.

Suhde opiskeluympäristöön on myös merkittävä. Opiskeluympäristö koostuu siitä psyykkisestä ja fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä, jossa oppiminen tapahtuu. Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan myös yhteisön omaksumia perinteitä, arvoja ja moraalisia ja eettisiä kysymyksiä suhteessa opiskeluympäristöön. ”*Opiskelu ympäristö tulee luoda sellaiseksi, että se vahvistaa oppimisessa tarvittavia taitoja, vuorovaikutustaitoja, aloitekykyä ja pitkäjänteisyyttä*” (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002, 7). Näiden lisäksi tulee opetuksessa opetusympäristön suhteen ottaa huomioon erilaiset oppilaat, sekä mukautettu opetus tyttöjen ja poikien välillä sekä erityisoppilaiden kohdalla.

2paDance -tanssikoululla opetus annetaan pääsääntöisesti ryhmäopetuksena, mutta mahdollisuus pienryhmäopetukseen on olemassa muun muassa erityisoppilaiden, kuten kehitysvammaisten nuorten ja lasten kanssa. Tämän lisäksi ammattitaitoinen henkilökunta (opettajat) pyrkivät mahdollisuuksien mukaan eriyttämään tuntitilanteita ja jakamaan opetettavan aineksen tanssiryhmien mukaan. Tärkeintä kaikille on myönteinen oppimisilmapiiri sekä onnistumisten kokemusten saaminen. Tanssikoulun tilat soveltuvat tämänkaltaisen opetuksen antamiseen. Etenkin kun tilat tulevat uusiutumaan uuden toimipisteen avautuessa vuodenvaihteessa 2012, on opetustilanteiden ja ryhmäkojojen hallinta huomattavasti helpompaa yhden lisäsalin mahdollistaessa tuntien ja opetettavien aineiden lisäämisen lukujärjestykseen. Yhtenä osana opiskeluympäristöä mainitaan myös ym-

päröivä kulttuuri ja työelämä kuten muut taidelaitokset ja oppilaitokset. Yhteistyö kodin kanssa luo myös merkittävän osan opiskeluympäristöä. Yhteistyö eri tahojen kanssa on merkittävässä roolissa osana tanssikoulun toimintaa ja kommunikointi kodin ja oppilaitoksen välillä tärkeää. Vanhempia kannustetaan aktiiviseen mukanaoloon lapsen harrastuksen parissa, ja opettajat ovatkin vanhempiin säännöllisesti yhteydessä.

5.4 Opetuksen rakenne, laajuus ja eteneminen

Opetuksen tulee rakenteellisesti koostua perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Nämä jaetaan vielä erikseen pääaineisiin, sivuaineisiin ja valinnaisaineisiin. Pääaineiksi luetaan baletti, nykytanssi sekä kansantanssi tai jokin muu kulttuurinen tanssimuoto; *2paDance* -tanssikoulun osalta pääaineeksi luetaan showtanssi. Sivuaineiksi luetaan pääaineiksi käyvät tanssilajit, jotka syventävät ja monipuolistavat tanssi-ilmaisua. Valinnaisaineina toimivat muut tanssia sivuavat ja syventävät tanssilajit esim. katutanssin eri muodot. Pääaineiden, sivuaineiden ja valinnaisaineiden määrittely jää opetuksen järjestäjän tehtäväksi, mutta ne on esitettävä opetussuunnitelmassa. Näiden lisäksi oppilaitoksella on mahdollisuus tarjota perustasoa edeltävää varhaisiän tanssiopintoja alle kouluikäisille lapsille sekä tanssinopetusta aikuisille ja senioreille.

Opintojen laajuus on määritelty perusopintojen ja syventävien opintojen osalta yhteislaajuudeltaan siten että laajuus on yhteensä 1300 tuntia. Oppitunnin pituudeksi on täten laskettu 45 minuutin mittaisia oppitunteja. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa huomioon opiskelijan ikä ja myös aikaisemmin hankitut tiedot ja taidot ja käytössä olevat opetusmenetelmät. Varhaisiän opinnoista ja niiden laajuudesta päättää opetuksen järjestäjä itse. Tanssin laajan oppimäärän mukainen laajuus perusopinnoissa on 500 tuntia ja syventävien opintojen osuudeksi jää näin ollen 800

tuntia. Suoritusajan näille eri osakokonaisuuksille määrittää opetuksen antaja, mutta tämän on ilmennyttävä opetussuunnitelmas-
sa. (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetus-
suunnitelman perusteet 2002, 8).

5.5 Oppimisen keskeiset tavoitteet ja sisällöt

Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunni-
telman perusteiden mukaisesti tulee opiskelijan valita itselleen
pääaine ja pääaineen lisäksi yksi tai useampi sivuaine. Tämän
tarkoituksena on oppilaan tanssi-ilmaisun kehittäminen ja laji-
kohtaisten tekniikoiden oppimisen lisäksi kehontuntemisen kas-
vattaminen ja esiintymisen sekä tanssin tuntemuksen kehittämi-
nen. (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetus-
suunnitelman perusteet 2002, 9).

Tanssituvan lajitarjonnan ”suppeuden” vuoksi ja opiskelijoiden
mielenkiinnon vuoksi pääainetarjonnassa on pääaineeksi luettu
ainoastaan showtanssi, joka monipuolisella sisällöllään ei pidä
sisällään yhtä ainoaa tekniikkaa vaan siinä hyödynnetään myös
muille tanssilajeille tyypillistä vartalon käyttöä ja tekniikkaope-
tusta. Sivuaineiden osalta toivomus on, että tarjonnan sen mah-
dollistaessa opiskelija valitsisi, sekä baletin, että nykytanssin si-
vuaineikseen. Näistä lajeista ainakin toinen on välttämätön tans-
sin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen toteutumisen kannal-
ta. Lajikohtaisen tekniikkaopetuksen tavoitteena onkin oppilaan
kannalta se, että hän oppii edellä mainittujen tanssilajien lajikohtaiset tekniikat. Tekniikan opetuksen rinnalla kulkee loogisesti ainedidaktiset opinnot, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus oppia kullekin tanssilajille tyypillistä termistöä ja liikesanastoa. Samalla oppilas oppii erottamaan kullekin tanssilajille tyypillisen tapa- ja opiskelukulttuurin.

Opetuksen sisällöllisestä aineksesta vastaa opettajat ja opetuksen järjestäjä, kuitenkin niin, että seuraavat sisällölliset tavoitteet saavutettaisiin tanssin laajan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Varhaisiän opinnoissa tulee antaa oppilaille mahdollisuus rakentaa pohjaa myöhempiä tanssiopintoja varten perusliikunnan ja leikin avulla. Näillä on merkittävä osa oppilaan myönteisen mielenkuvan ja hyvän itsetunnon kehittämisen kannalta. Opetuksessa tulee pyrkiä oppilaiden karkeamotoristen taitojen ja perusliikkumisen ja ketteryyden kehittämiseen. Samalla oppilas tutkii oman kehonsa liikemahdollisuuksia.

Perusopinnoissa pyritään pitkäjänteiseen harjoitteluun ja perehdytään syvemmin oman lajin perusliikesanasatoon ja muuhun tanssissa käytettävään termistöön. Oppilas oppii erottamaan karke- ja hienomotoriset erot omassa liikkumisessaan ja ilmaisussaan.

Syventävien opintojen tehtävänä on, nimensä mukaisesti syventää jo olemassa olevaa tietoa ja taitotasoa ja harjoittelu muuttuu haastavammaksi. Oman tanssillisen ajattelun ja tekniikan ymmärtämisen merkitys korostuu. Suorituspuhtaudesta tulee entistä tärkeämpää.

Tärkeiksi osakokonaisuuksiksi luetellaan myös kehon- ja tanssintuntemus sekä esiintyminen. Koska tanssissa oleellinen työväline on ihmiskeho, ja koska tanssin katsotaan olevan esittävää taidetta, on mielestäni hyvinkin perusteltua vaatia opetuksen tarjoajaa mainitsemaan kyseiset osa-alueet opetussuunnitelmasaan.

Kehontuntemuksen merkitystä ei omasta mielestäni voi korostaa liikaa ja sen keskeisimpiä tavoitteina ja onkin opiskelijan ym-

määrityksen kehittäminen oman kehonsa toiminnasta ja oman kehon yksilöllisten liikemahdollisuuksien oivaltamisesta. Kehontuntemuksen opettaminen on haastavaa ja siksi painotinkin jo aikaisemmin kokemuksellisen oppimisen merkitystä. Varhaisiän opinnoissa oppilaat tutustuvat omaan kehoonsa, sen toimintaan ja mahdollisuuksiin leikin ja perusliikunnan avulla, tärkeää on myös kehosanaston harjoittelun merkitys. Oman kehoonsa myönteisesti suhtautuminen on isossa roolissa perusopintoihin edetessä, jo pelkästään oman kehon muuttumisen vuoksi biologisen kehittymisen astuessa kuvaan.

Tanssintuntemuksen kehittäminen on oma osakokonaisuutensa tanssin laajan oppimäärän antamista tanssikoulussa, joka luonnollisena osana kulkee mukana opintojen eri vaiheissa, siinä missä esiintymistoimintakin. Tanssintuntemus pitää sisällään teoriaa suomalaisen ja ulkomaisen taidetanssin kehittymisen keskeisistä vaiheista, toisin sanoen länsimaisen taidetanssin historiaa. Tanssin eri muotoihin tutustuminen auttaa opiskelijoita ymmärtämään ja hahmottamaan tanssin monimuotoisuuden ja sen kulttuurisen ja sosiaalisenkin merkityksen osana oman harrastuksensa perustana.

Kokemuksellinen oppiminen korostuu myös tanssintuntemuksen ja esiintymisen vuoksi. Tanssiteosten seuraaminen ja oma esitystoiminta rinnakkain on oleellinen osa näiden osa-alueiden opinnoissa. Varsinaisen historian opetuksen järjestäminen painottuu opintojen loppuvaiheeseen, jolloin opiskelijat mahdollisesti tutustuvat aiheeseen itsenäisestikin esimerkiksi kirjallisen työskentelyn parissa. Esiintymisen merkitys korostuu myös opintojen eri vaiheissa. Keskeisimpinä tavoitteina on muun muassa sisällöllisten tavoitteiden ilmaisemisen oppimansa tekniikan avulla. Ilmaisukyvyyn ja luovuuden kehittyminen ovat niin ikään tärkeimpiä tavoitteita. Kyky esiintyä yksin ja osana ryhmää, ja oppia ymmärtämään tanssiteoksen valmistamisessa tarvittavia

työskentelymenetelmiä, ovat esiintymisessä merkittäviä oppimishaasteita. (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002, 9-11)

5.6 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Tilanteessa, joissa opiskelijoiden mahdollisuus suorittaa taiteen perusopetuksen tanssin laajaa oppimäärää vaikeuttaa vammaisuus, sairaus tai jokin muu näihin verrattavissa oleva syy, tulee tanssikoulun tarjota mahdollisuus opiskelijalle tanssin harrastamiseen yksilöllistämällä opetusta ja laatia opiskelijalle henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Opetussuunnitelman tehtävänä tällaisessa tilanteessa on asettaa tavoitteita, jotka vastaavat opiskelijan henkilökohtaisia edellytyksiä suorittaa opinnot itselleen sopivalla tavalla ja aikataululla. Tanssituvalla opetussuunnitelma määrittellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa sekä mahdolliset tukitoimet, suoritukset kuin myös arviointimenetelmät. henkilökohtaisen opetussuunnitelman laadinta toteutetaan yhdessä oppilaan, hänen huoltajiensa ja tanssikoulun edustajan kesken. Yleensä tanssikoulun edustaja toimii vastaavana opettajana, joka myös seuraa opetussuunnitelman toteutumista käytännössä ja pitää yhteistyötä yllä kodin ja tanssikoulun välillä. Tanssitupa antaa opetusta erityisryhmille tarpeen mukaan ja aikaisemmin koululla on toiminutkin säännöllinen opetus erityisryhmien kanssa.

5.7 Oppilaaksi ottaminen

Tanssikoulun varhaisiän opintoihin hakeutuvat otetaan oppilaiksi ilmoittautumisjärjestyksessä. Perus- ja syventäviin opintoihin hakeutuville järjestetään erikseen sisäänpääsykokeet, joissa määrittellään opiskelijan soveltuvuus ja valmiudet tanssin laajan

oppimäärän mukaisiin opintoihin. Opettajakollegio päättää yhdessä oppilasvalinnoista pääsykokeiden yhteydessä.

Perusopintojen alhaisimmalla tasolla toteutettu lapsivalmennus on jaettu kahteen tasoryhmään EK1 ja EK2, mutta näissä ryhmissä aloittamiseen ei vaadita aikaisempia tanssiopintoja. Juniori tason ryhmiä EK3 ja EK4 voidaan taas täydentää uusilla opiskelijoilla, mikäli heillä on entuudestaan jo vaadittavat tiedolliset ja taidolliset lähtökohdat ja ominaisuudet, mitä tämän tason tanssinharrastajilta vaaditaan. Ryhmien sisäinen eheys ja ryhmäkoot on huomioitu laadukkaan opetuksen tarjoamisen ja säilymisen kannalta.

Tapauskohtaisesti oppilaaksi ottaminen tanssin laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin voi tapahtua myös erillisen näyttökokeen perusteella esimerkiksi silloin, kun tanssija hakee opintoihin mukaan kesken kautta toisesta tanssikoulusta tai paikkakunnalta. Tällöin opiskelijan aikaisemmin suoritettuja opintoja verrataan tanssituvan opetussuunnitelman mukaisiin opintoihin sisällöllisesti ja opintojen laajuuden kannalta.

Opiskelijoiden tulee sitoutua opiskelemaan tanssin laajan oppimäärän mukaisissa opinnoissa. Hän sitoutuu toisin sanoen noudattamaan itselleen määriteltä opetussuunnitelmaa. Jos jostain syystä oppilas ei kykene noudattamaan itselleen laadittua opetussuunnitelmaa, voi siitä seurata oppilaspaikan menettäminen EK-ryhmässä. Päätöksestä vastaa tällöin myös opettajakollegio yhdessä.

Tanssikoulu voi myös tarvittaessa myöntää lahjakkaalle opiskelijalle vapaaoppilaspaikan taloudellisten resurssien niin salliessa. Taloudellisten resurssien salliessa voidaan opiskelijoille myös myöntää stipendejä, joilla voi joko rahoittaa omaa harrastustaan

tai käyttää stipendi esimerkiksi kansainvälisten kilpailutoiminnan rahoittamiseen.

5.8 Oppilasarviointi ja arviointimenetelmät

Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusteiden mukaan arvioinnin tehtävänä on tukea oppilasta hänen opintojensa eri vaiheissa ja arvioinnin tulee tukea oppilaitoksen asettamia tavoitteita opiskelulle. Arvioinnin tehtävänä kuitenkin on ennen kaikkea auttaa oppilasta kehittämään itseään yksilönä ja auttaa luomaan hyvää itsetuntoa ja myönteistä minäkuva. Arviointi perustuukin vuorovaikutukseen opiskelijan ja opettajan kesken, sekä oppilaan ja muun ryhmän väliseen sosiaaliseen kanssakäymiseen. Pääosin arviointia tapahtuu tuntitilanteissa läpi opetuskauden, mutta arviointia annetaan myös pienryhmäkohdaisesti sekä vähintään kerran kaudessa käytyyn ”kehityskeskusteluun” oman opettajan kanssa.

Säännöllisellä palautteenannolla pyritään oppilaan itse reflektion kehittämiseen. Oppilas arvioi itseään opiskelijana ja pohtii itse miten kauden alussa asetetut tavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa taas opettaja arvioi niin oppimisprosessia kuin asetettuja tavoitteitakin. Numeraalista arviointia ei käytetä muutoin kuin päättötodistuksen ja päättötyö kohdalla. Arviointi tapahtuu numeraalisella asteikolla 1-5, mikä on jaettu opetussuunnitelmien perusteissa seuraavalla tavalla. (Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002, 12)

Erinomainen	5
Kiitettävä	4
Hyvä	3
Tyydyttävä	2
Hyväksytty	1

5.9 Päättötodistukset ja muut todistukset

Päättötodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteita. Todistuksen saa suoritettuaan tanssin laajan oppimäärän mukaiset perusopinnot. Tanssin laajan oppimäärän päättötodistuksen opiskelija saa suoritettuaan perusopintojen lisäksi syventävät opinnot. Täten todistuksia saa kaksi. Perusopintojen ja tanssin syventävien opintojen päättötodistuksissa tulee olla seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjä
- oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- sanallinen arvio oppilaan tanssillisesta kehittymisestä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin laaja oppimäärä sisältää kaksi osiota: perusopinnot ja syventävät opinnot

Tanssin syventävien opintojen eli koko laajan oppimäärän mukaisten opintojen päättötodistuksessa on lisäksi

- tieto päättötyöstä ja sen suorittamisen ajankohdasta
- kirjallinen arvio ja arvosana päättötyöstä
- kokonaisarvosana oppilaan tanssillisesta kehityksestä
- arvosana-asteikko

<i>erinomainen</i>	5
<i>kiitettävä</i>	4
<i>hyvä</i>	3
<i>tydyttävä</i>	2
<i>hyväksytty</i>	1

6. POHDINTAA

Opinnäytetyössäni pyrin sen suunnitteluvaiheessa rakentamaan toimivan opetussuunnitelman *2paDance*- tanssikoululle. Kuitenkin opetussuunnitelman edetessä huomasin pohtivani kokonaisvaltaisempaa strategiaa siitä, ettei opetussuunnitelma ollut vain tiettyjen muodollisten kriteerien täyttämistä. Osittain tästä syystä opinnäytetyössäni korostuu keskeisenä juonteena eri oppimis- ja opettamiskäsitykset, sillä yhä enemmän ajauduin pohtimaan omaa opettajuuttani ja sen reflektointia erilaisissa oppimistilanteissa. Juuri tämän vuoksi olen käsitellyt työssäni näitä erilaisia opettamis- ja oppimisteorioita varsin laajasti, vaikka ne sellaisenaan voivat vaikuttaa irrallisilta tutkimusaiheeseeni nähden.

Ymmärrän opetussuunnitelman tärkeänä tanssikoulun itseidentiteetin sekä itsearvioinnin tuottamisen välineenä, jonka laatimisen vaikutukset ovat nähdäkseni kauaskantoisia. Ensinnäkin se mahdollistaa koululle oman profiilin luomisen, jonka avulla se erottuu muista tanssikouluista. Se luo edellytykset tarkistaa, kehittää ja monipuolistaa koulun opetustarjontaa, samalla kun se toisaalta myös synnyttää tietoisuutta koulun omista vahvuuksista sekä heikkouksista.

Tässä vaiheessa en olekaan täysin varma siitä, olenko luonut opetussuunnitelman ko. koululle omista, idealistisista lähtökohdista, sillä en tällä hetkellä työskentele kyseisessä tanssikoulussa. Toivon kuitenkin että koulu pysyy hyödyntämään kokoamaani opetussuunnitelmaa tulevaisuudessa ja voi pienten rakenteellisten organisaatiomuutosten jälkeen hakea lupaa taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen antajaksi.

Aiheena opetussuunnitelman laadinta on mielenkiintoinen tehtävä, mutta sitä on vaikea teoretisoida niin että käytäntö ja teoria peilaisivat jotenkin saumattomasti toisiinsa. Toisaalta teoria on väylä ajatella asioita toisin, ja siinä merkityksessä se toimii uusien näköalojen avaajana, kokeilun ja testaamisen kenttänä, josta parhaimmillaan tarttuu jotain myös käytännön opetusarkeen.

Suunnitelman laadinta on yksilötyönä hyvin haastava projekti, sillä se synnyttää myös epävarmuudentunteen siitä, tekeekö laatija suunnitelmaa vain omien ideologisten ja ihanteellisten käsitystensä johdattelemana, pohtimatta kuitenkaan laajemmin tutkimustyönsä kohdetta, tanssikoulu *2paDancea* ja sen sisäistä ”ideologiaa”. Toisaalta ulkopuolisen näkökulma on jollain tapaa myös välttämätön koulun aseman hahmottamiseen objektiivisemmasta näkökulmasta. Tässäkin tilanteessa työn laatijan ja tanssikoulun vuorovaikutteinen suhde osoittautuu välttämättömäksi.

Opetussuunnitelman työstäminen on ollut sekä kimmoke että mahdollisuus omien pedagogisten ja didaktisten lähtölähtökohtien uudelleenarviointiin: onko oma opettajuus ollut sittenkin jollain tapaa liiaksi opettajakeskeistä. Toisin sanoen, olen kysynyt itseltäni, mitä voisin tehdä toisin; miten voisin muuttaa opetusmetodejani?

LÄHTEET

Bowden, John & Marton, Ference (2000): *The University of Learning. Beyond Quality and Competence*. London & New York: Routledge.

Engeström, Yrjö (1988): *Perustietoa opetuksesta*. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Karjalainen, Asko (toim.) 2003: *Akateeminen opetussuunnitelmatyö*.

<http://ww.oulu.fi/tutkintorakenne/tyokalut/akatops305.pdf>

(tarkistettu 28.11.2011)

Lehtinen, Erno & Kuusinen, Jorma (2001): *Kasvatuspsykologia*. Helsinki: WSOY.

Lindblom-Ylänne, Sari, Nevgi Anne & Kaivola Taina (2002): Oppimiskäsityksistä opetustapaan. Teoksessa *Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja*. Toim. Sari Lindblom-Ylänne ja Anne Nevgi. Helsinki: WSOY.

Lindblom-Ylänne & Nevgi Anne (2002): Oppimisenäkemykset antavat perustan opetukselle. Teoksessa *Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja*. Toim. Sari Lindblom-Ylänne ja Anne Nevgi. Helsinki: WSOY.

Ramsden, Paul (2000): *Learning to Teach in Higher Education*. London: Routledge.

Rauste-von Wright, Marja-Liisa (1997): *Opettaja tienhaaras*. Konstruktivismia käytännössä. Jyväskylä: Atena.

Tanssitupa/ lukujärjestys 2011:

http://www.tanssitupa.net/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=45

Trigwell, Keith & Proswell, Michael (1999): Relations Between Teachers Approaches to Learning. *Higher Education*, 37, 57–70.

Törmä, Sirpa (2001): Merkityksellinen oppiminen ja tiedon rakentuminen kasvatuksen haasteena. *Kasvatus* 32 (1), 5–14.

2paDance School

TAITEEN PERUSOPETUKSEN TANSSIN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Tämä opetussuunnitelma vastaa Opetusministeriön määräysten nro 38/011/2002 mukaista taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetusta (Opetussuunnitelmaa ei ole vielä hyväksytetty Turun kulttuurilautakunnassa)

SISÄLTÖ

1. Tanssikoulu 2paDance School Tanssituvan toiminta-ajatus

2. Tanssin laajan oppimäärän mukaiset arvot ja tavoitteet

2.1 Tehtävä ja arvopohja

2.2 Yleiset tavoitteet

3. Opetuksen toteutus

3.1 Oppimiskäsitys

3.2 Oppimisympäristö

4. Opetuksen laajuus, rakenne ja eteneminen

4.1 Opetuksen rakenne

4.2 Opetuksen tuntimäärällinen laajuus

4.3 Opintojen eteneminen

4.4 Oppiaineet

4.5 Päätötyö

5. Oppimisen keskeiset tavoitteet ja sisällöt

5.1 Tanssin lajikohtainen tekniikkaopetus

5.2 Esiintyminen

5.3 Kehontuntemus

5.4 Tanssin tuntemus

6. Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

7. Oppilaaksi ottaminen

8. Oppilasarviointi ja arviointimenetelmät
9. Oppilaitoksen toiminnan arviointi ja kehittäminen
10. Päätötodistukset ja muut todistukset
11. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

1. Tanssikoulu Tanssituvan toiminta-ajatus

2paDance- tanssikoulun toiminta-ajatuksena on tarjota tanssin harrastajille laadukasta, monipuolista ja ajanhengessä kehittyvää tasolta toiselle etenevää tanssiopetusta lapsille, nuorille sekä aikuisille. Tavoitteena on antaa tanssijoille mahdollisuus harrastaa tanssia pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti sekä antaa niin tiedolliset, kuin taidollisetkin valmiudet mahdollisia ammattiopintoja ajatellen.

Ammattitaitoisen opetuksen pyrkimyksenä on luoda oppimisilma-
piiri, jossa jokainen oppilas voi yksilöllisistä lähtökohdistaan kokea onnistumisen iloa ja harrastaa monipuolisesti tanssia turvallisessa ympäristössä. Valmennusryhmille (erikoiskoulutusryhmät EK) annettava opetus on taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaista opetusta, jonka tavoitteena on antaa valmiudet harrastajille jatkaa mahdollisiin tanssin ammattiopintoihin.

Tanssitupa tarjoaa opetusta ja harrastamismahdollisuuden Turun alueella. Oppilaitos panostaa opetuksen monipuoliseen laadulliseen kehittämiseen ja asiantuntevaan tasokkaaseen asiakaspalveluun. Valmennusryhmien oppilaat osallistuvat aktiivisesti alueellisiin kuin valtakunnallisiin ja kansainvälisiinkin tanssitapahtumiin. Toiminnan tavoitteena on kulttuurin elävöittäminen ja kontaktien luominen kuin tanssitiedon kartuttaminenkin.

2. Tanssin laajan oppimäärän mukaiset arvot ja tavoitteet

2.1 Tehtävä ja arvopohja

Tanssituvan valmennusryhmille annettava opetus on taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Tavoitteena on antaa oppilaalle mahdollisuus harrastaa tanssia pitkäjänteisesti sekä kehittää niitä taidollisia ja tiedollisia valmiuksia, joita tarvitaan alan ammatillisissa opinnoissa. Laajan oppimäärän mukaista opetusta annetaan pääsääntöisesti lapsille ja nuorille.

Laajan oppimäärän opetus antaa oppilaalle monipuolisen näkemyksen tanssista ja ajankohtaisista ilmiöistä tanssitaiteen saralla. Pyrkimyksenä on tukea oppilaan henkistä kasvua ja auttaa oppilasta kehittämään niin sosiaalisia taitojaan kuin kehittymään yksilönä.

Näkemyks ihmisestä ainutlaatuisena kokonaisuutena toimii opetuksen perustana. Ihmisen kokonaisvaltainen kehittyminen yksilönä otetaan huomioon opetusta suunniteltaessa, jolloin ei unohdeta yksilöiden omaa kokemusmaailmaa. Oppilaiden erilaisuus ja taustat otetaan huomioon arvioitaessa oppilaiden edistymistä tanssiopinnoissa ja oppilaita tuetaan heidän kehityksessään huomioiden jokaisen yksilölliset lähtökohdat.

Tanssikoulu pyrkii edistämään yhteistyötä muiden oppilaitosten ja kulttuuritahojen kanssa, jo olemassa olevien yhteistyökumppaneiden ohella. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

2.2 Yleiset tavoitteet

Tanssinopetuksen tavoitteena on

- *auttaa oppilaita ymmärtämään käsitystään taiteen monimuotoisuudesta ja tukea oppilasta oman näkemyksen kehittymiseen taiteesta*

- *tukea oppilaan henkistä kasvua ja lisätä hänen kehollista tietoisuuttaan, mikä vahvistaa oppilaan oman identiteetin muotoutumista*
- *kehittää oppilaan itsetuntemusta, sekä tietoisuutta muista sekä ympäröivästä maailmasta ja ilmiöistä*
- *kasvattaa oppilaan psyykkisiä ja fyysisiä ominaisuuksia ja taitoja monipuolisesti ja tasapainoisesti*
- *auttaa oppilasta valitsemaan terveellinen ja liikunnallinen elämäntapa, joka kulkisi mukana läpi elämän*
- *tukea oppilaan itsetunnon kehitystä ottamalla huomioon yksilön keholliset ja psyykkiset lähtökohdat sekä eri kehitysvaiheet*
- *pitää yllä miellyttävää ilmapiiriä opetustilanteissa ja auttaa oppilaita löytämään työkaluja vuorovaikutustilanteisiin muiden oppilaiden sekä opettajan kanssa*
- *opastaa oppilaita tekemään eettisiä ja vastuullisia valintoja oman opiskelunsa ja elämänsä suhteen*

3. Opetuksen toteutus

3.1 Oppimiskäsitys

Siinä missä ihmisen kehittyminen ja oppiminen yleensäkin on kokonaisvaltainen tapahtuma, ei taiteellinen oppiminen tee poikkeusta. Yksilölliset aistikokemukset ja käsitteet ovat vuorovaikutuksessa keskenään ja oppilaan merkitys yksilönä ja aktiivisena oppijana korostuu. Oppilas soveltaa jo olemassa olevia tiedollisia ja taidollisia valmiuksiaan uusissa tilanteissa. Tavoitteena on, että oppilas kehittää elämyksellisen ja tutkivan oppimisen avulla omaa tanssi-ilmaisuaan. Vuorovaikutussuhde opettajaan ja muihin oppilaisiin niin kuin myös ympäröivään taide-elämään ja yhteiskuntaan on merkittävä osa oppimisprosessia

3.2 Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristö muodostuu siitä psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä, jossa opetus tapahtuu. Hyvällä opetusympäristöllä pyritään tukemaan oppilaan kasvua monipuolisesti. Turvallinen oppimisympäristö mahdollistaa oppimisprosessin niin tiedollisten kuin taidollistenkin osakokonaisuuksien saavuttamisessa.

Tanssikoulussa opetus toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäopetuksena, mutta mahdollinen pienryhmäopetus on mahdollista erityislasten ja mm. kehitysvammaisten oppilaiden kanssa. Yksilöopetusta annetaan myös tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan. Ryhmäopetustilanteissa opettajat pyrkivät huomioimaan erilaiset oppilaat ja kiinnittämään huomiota oppilaiden fyysisiin ja psyykkisiin eroihin ja tällä tavoin mahdollisesti yksilöllistämään opetusta.

Opetustilojen ja niihin välittömästi liittyvien tilojen tulee soveltaa tämän opetussuunnitelman mukaiseen tanssiopetukseen.

Yhteistyö kodin kanssa on merkittävä osa opiskeluympäristöä. Tanssituvan vanhempainyhdistyksen kautta yhteistyö kodin ja koulun välillä on lisääntynyt merkittävästi. Kontaktit muiden tanssialan toimijoiden kanssa ja yhteistyö ympäröivän kulttuuri- ja työelämän kanssa on myös merkittävää opiskeluympäristön toimivuuden kannalta.

4 Opetuksen rakenne, laajuus ja eteneminen

4.1 Opetuksen rakenne

Tanssikoulu 2paDance School antaa tanssin laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin valmentavaa varhaisiän tanssikasvatusta 5-8-vuotiaille lapsille. Vieläkin nuorempien lasten on mahdollisuus harrastaa tanssia heille suunnatuissa ryhmissä.

Perusopinnot aloitetaan pääsääntöisesti 8-vuotiaana, ja opintojen kesto on pääsääntöisesti 4 vuotta olettaen, että oppilas harrastaa tanssia keskimäärin 3 tuntia viikossa. Perusopinnot on jaettu tanssikoulussa IP-kerhoon (lasten iltapäivä-kerho), ja "valmennus lapset" (8-12-vuotiaat). Lasten valmennusryhmässä oppilaat on jaettu ryhmiin EK1 ja EK2 oman tasonsa mukaisesti tekniikkaopetusta annettaessa.

Syventävät opinnot oppilas aloittaa yleensä 12-vuotiaana ja opintojen kesto on keskimäärin 6 vuotta siinä tapauksessa, että nuori harrastaa 4 tuntia viikossa tai enemmän. Syventävät opinnot koostuvat tasoista "valmennus juniorit" (13–15-vuotiaat) EK3 ja EK4 ja "valmennus aikuiset" (16-vuotiaat →) EK Adults.

4.2 Opintojen laajuus

Lukuvuoden pituus on 35 viikkoa ja opintojen laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituisia oppitunteja.

Varhaisiän opintoja ei lasketa mukaan tanssin laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin.

Perusopinnoissa opetuskerran pituus on yleensä 60 minuuttia ja opintojen laajuus keskimäärin 135 oppituntia lukuvuodessa. Perusopinnot kestävät keskimäärin 4 vuotta ja tuntimäärä on vähintään 540 oppituntia. Oppilaan aktiivisuudesta riippuen lopullinen tun-

timäärä voi olla enemmänkin perusopintojen lopussa, mutta tavoitteena olisi saavuttaa vähintään 500 oppitunnin vähimmäismäärä perusopintojen aikana.

Syventävissä opinnoissa opetuskerran pituus on 60–90 minuuttia ja opintojen laajuus on keskimäärin 210 oppituntia lukuvuodessa tai enemmän. Syventävät opinnot kestävät keskimäärin 6 vuotta ja tuntimäärä on keskimäärin 1260. Kuitenkin vähintään sen 800 tuntia, mitä laajan oppimäärän syventävän vaiheen opinnoissa vaaditaan.

4.3 Opintojen eteneminen

Opintojen etenemistä seurataan vuosittain oppilaiden antamien näytetuntien tai sitä vastaavan näytön perusteella (esim. esiintymistilaisuus). Tasolta toiselle siirtymistä edellyttää vähintään 75 % osallistumista opintojen kaikkiin osa-alueisiin, sekä asetettujen tanssitekniisten tavoitteiden saavuttamista vähintään tyydyttävästi. Siirtymisestä tasolta toiselle päättää opettajakollegio kauden päättyessä.

Syventäviin opintoihin siirryttäessä oppilaalta vaaditaan sitä, että hän on suorittanut tanssin laajan oppimäärän mukaiset perusopinnot hyväksytysti tai sitä, että oppilaalla on vastaavat tiedot ja taidot kuin tanssin perusopinnot suorittaneella oppilaalla. Koko laajan oppimäärän mukaisen todistuksen saaminen edellyttää myös sitä, että opintojen päätteeksi oppilas suorittaa opintojen lopulla edistymisnäytteen hyväksytysti.

Pääperiaatteena on, että jokaisen ryhmätason (EK 1 ja 2, EK 3 ja 4 sekä EK Aikuiset) opinnot kestävät kaksi lukuvuotta. Tästä poiketen voi opettajakollegio myöntää lisävuoden opintojen suorittamiseen ja täydentämiseen, missä tahansa perusopintojen vaiheessa. Oikeus lisävuoteen voidaan myöntää myös syventävien opintojen

eri vaiheissa ottaen huomioon kuitenkin sen, että laajan oppimäärän opetus päättyy pääsääntöisesti oppilaan täyttäessä 19 vuotta.

Oppilaille on mahdollisuus ilman erityistoimenpiteitä siirtyä erikoiskoulutusryhmien tanssin laajan oppimäärän mukaisista opinnoista harrastamaan tanssia koulun muihin ryhmiin. Halutessaan voi oppilaat hakeutua myös koulun muista ryhmistä tanssin laajan oppimäärän mukaisiin EK-opintoihin.

4.4 Oppiaineet

Tanssitekninen opetus jaetaan pää-, sivu-, ja valinnaisaineisiin. Pääaineena tanssikoulussa on showtanssi. Sivuaineina ovat nykytanssi sekä klassinen baletti. Pää- ja sivuaineopetus toteutetaan säännöllisenä viikoittaisena opetuksena.

Tanssin laajan oppimäärän oppikokonaisuutta täydentäviä valinnaisaineita voivat showtanssin, nykytanssin ja klassisen baletin lisäksi olla esim. discodance, streetlajit (hiphop, breakdance ja muut ajan ilmiöt), akrobatia ja kehonhuolto. Valinnaisaineopetus toteutetaan tanssikoulussa viikoittaisena tai periodimaisena opetuksena.

Tanssiteknisten aineiden lisäksi opetukseen kuuluu esiintymisen, kehontuntemus ja tanssin tuntemus. Näiden opettavien osakokonaisuuksien opettaminen toteutetaan pääsääntöisesti viikoittaisen opetuksen yhteydessä.

Tanssikoulu 2paDance Schoolin opetuksessa showtanssi koostuu eri tanssilajien elementeistä, joita voidaan yhdistellä omalla persoonallisella tavalla. Vaikutteita tulee muun muassa modernista tanssista, jazztanssista, klassisesta baletista, vakiotansseista, etnisistä tansseista, kansantanssista ja karakteritansseista. Showtanssi tanssilajina on siis erittäin monimuotoista ja ajassa muuttuvaa.

4.5 Päätötyö

Suorittaakseen koko tanssin laajan oppimäärän perusteet tulee oppilaan tehdä päätötyö syventävien opintojensa loppuvaiheessa. Päätötyössään opiskelija voi toimia tanssija-esiintyjänä tai koreografina. Tanssijana oppilas voi esiintyä joko soolo- tai duotanssissa. Koreografian voi luoda itselleen, toiselle tanssijalle, duolle tai ryhmälle.

Päätötyöhön liittyy aina myös pienimuotoinen kirjallinen osuus. Oppilas itse päättää oman päätötyönsä muodosta, jonka idean hän hyväksyttää vastaavalla opettajalla. Vastaava opettaja toimii myös ohjaajana päätötyön prosessin aikana.

Esitystilanteen tulee olla julkinen ja sen arvioi vähintään kaksi tanssialan ammattilaista. Arvioijista ainakin yhden tulee olla oppilaan oma opettaja. Oppilaan päätötyö arvostellaan arvosteluasteikolla 1–5, josta oppilas saa myös sanallisen ja kirjallisen palautteen.

5 Oppimisen keskeiset tavoitteet ja sisällöt

5.1 Tanssin lajikohtainen tekniikkaopetus

Opetuksessa lajikohtainen tekniikkaopetus on keskeisessä roolissa. Kaikki muu opetus syventää ja laajentaa sitä. Määrällisesti tekniikkaopetuksen osuus kaikesta opetuksesta on suurempi kuin muun opetuksen määrä yhteensä. Sivu- ja valinnaisaineiden tarkoituksena on tukea pääaineen opintoja. Tarkoituksena on myös syventää ja monipuolistaa oppilaan liikkeellistä ilmaisua.

Tavoitteena on, että oppilas

- *oppii monipuolisesti lajikohtaisia tekniikoita*
- *saa kokemuksia erilaisista näkökulmista tanssiin*
- *oppii yhdistämään eri tanssitekniikoiden yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia ja oppii yhdistelemään niitä omassa liikkumisessaan*

Sisällöt:

Varhaisiän opinnoissa pyritään perusliikkumisen ja leikin avulla kehittämään oppilaan itsetuntoa ja myönteistä minäkuvaa. Liikunnallisuus ja karkeamotoriset taidot kasvavat ja luovat hyvän pohjan myöhempiä tanssiopintoja ajatellen.

Perusopintojen aikana oppilas perehtyy omien tanssilajiensa perusliikkeistöön pitkäjänteisesti harjoitellen. Hän työskentelee lajille ominaisten teknisten osa-alueiden parissa harjoitellen lajilleen tyyppillistä muotokieltä ja oivaltaa karkeamotoriikan ja hienomotoriikan eron tanssissa ja omassa liikkumisessaan.

Syventävien opintojen tarkoituksena on kehittyä omassa teknisessä osaamisessa monipuolisesti ja laadukkaasti. Oppilas harjoittelee tanssin suorituspuhtautta omien kehollisten edellytystensä mukai-

sesti. Oppilas kehittää omaa tanssillista ajatteluaan ja ymmärtämystään tekniikan ja liikkeen ilmaisullisen muodon ja sisällön välisistä yhteyksistä.

5.2 Esiintyminen

Tavoitteena esiintymisessä on, että oppilas:

- *oppii ilmaisemaan itseään omaksumansa tanssitekniikan avulla*
- *oppii kehittämään omaa yksilöllistä luovuuttaan ja ilmaisukykyään ja näin edistää omaa esiintymisvalmiuttaan*
- *oppii esiintymään yksilönä, mutta myös pari- ja ryhmätyöskentelyn jäsenenä hyödyntäen sosiaalisia taitojaan*
- *oppii koreografioiden valmistamisessa vaadittavia taitoja ja tietoja sekä erilaisia työskentelymetodeja*

Sisällöt:

Varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu esillä olemista ryhmän jäsenenä harjoitellen luontevaa esillä olemista.

Perusopintojen eri vaiheissa oppilas totuttelee itsenäiseen ja oma-aloitteeseen työskentelyyn ja harjoitteluun tanssitunneilla sekä esiintymistilanteissa. Oppilas opettelee ottamaan vastuuta osana ryhmän jäsenenä ja esiintymään erilaisissa tilanteissa ja tapahtumissa. Oman ja muiden työn arvostus lisääntyy.

Syventävissä opinnoissa oppilas tiedostaen oppii harjoitteluprosessin merkityksen esitystä valmistettaessa ja oppii ymmärtämään sen arvon kokonaisuudessa. Oppilas oppii ymmärtämään myös eri taiteen alojen kanssa tehtävän yhteistyön merkityksen ja näin ollen oppilaan taidekäsitys avartuu.

5.3 Kehontuntemus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii huomioimaan kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa liikkumisessaan ja tanssi-ilmaisussaan
- oppii ymmärtämään fyysisten ominaisuuksien ja taitojen kehittämisen merkityksen harjoittelussaan
- oppii tiedostamaan keholle sopivan harjoittelun määrän, levon ja ravitsemuksen suhteen

Sisällöt:

Varhaisiän opinnoissa oppilas tutkii kokeillen oman kehonsa toimintaa ja tutustuu omiin liikemahdollisuuksiinsa.

Perusopinnoissa oppilas alkaa kehittää tietoisesti myönteistä ja luontevaa suhdetta omaan muuttuvaan kehoonsa. Eri ominaisuuksien kuten voiman, rakenteen, venyvyyden ja ketteryyden vaikutusta omaan liikkumiseen tutkitaan, ja oppilas alkaa ymmärtää eri ominaisuuksien vaikutuksen liikkueessaan. Oppilas oppii ymmärtämään mahdollisuutensa kehittyä näillä eri osa-alueilla.

Syventävissä opinnoissaan oppilas oppii tärkeimmät fyysisten ominaisuuksien lainalaisuudet ja oppii kehittämään ja hyödyntämään niitä omatoimisesti harjoittelussaan. Opiskelija kehittää tietoisesti omia fyysisiä ominaisuuksiaan ja ymmärtää omat fyysiset vahvuutensa ja heikkoutensa.

5.4 Tanssin tuntemus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii harjoitellessaan tanssilajien liikkeellistä sanastoa kuin myös muuta tanssitaiteeseen liittyvää sanastoa
- oppii kullekin lajille tyypillisen tapa- ja opiskelukulttuurin
- oppii hahmottamaan keskeisiä pääpiirteitä suomalaisen ja ulkomaisen taiden- ja showtanssin kehittymisen vaiheista

- *kasvattaa käsitystään tanssitaiteesta tutustumalla tanssin eri muotoihin ja lajeihin niin kokeilemalla kuin katsomallakin*

Sisällöt:

Varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu tanssitunnin tapakulttuuriin.

Perusopinnoissa oppilas kehittää omaa tanssintuntemustaan tutustumalla oman pääaineensa merkittäviin tanssiteoksiin ja kehityksen vaiheisiin niin kuvataallenteita seuraamalla kuin esityksiä katsomallakin

Syventävissä opinnoissa oppilaan tulee syventää tietojaan taide- ja showtanssin kehittymisestä Suomessa ja ulkomailla. Opiskelijan tulee opiskella oman pääalajinsa historiallista taustaa ja kehitystä kronologisesti menneestä tähän päivään.

6. Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei kykene vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn perusteella opiskelemaan tanssikoulu 2paDance:n tanssin laajan oppimäärän mukaisesti, niin hänelle voidaan erikseen laatia oma henkilökohtainen opetussuunnitelma, jonka tavoitteet vastaavat oppilaan opiskeluedellytyksiä yksilöllisesti. Henkilökohtaista opetussuunnitelmaa voidaan hyödyntää myös silloin, jos oppilas siirtyy tanssikoulun tanssin laajanoppimäärän mukaisiin opintoihin toisen oppilaitoksen opinnoista.

Tällaisissa tapauksissa opetussuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenetelmät. Henkilökohtaisen opetussuunnitelman laadinta toteutetaan oppilaan ja tämän huoltajan sekä tanssikoulun edustajan (vastaava opettaja) yhteistyönä.

7. Oppilaaksi ottaminen

Varhaisiän opintoihin oppilaat otetaan pääsääntöisesti ilmoittautumisjärjestyksessä. Perusopintojen ja syventävien opintojen opintoihin hakeville järjestetään erikseen pääsykokeet, jossa määritellään opiskelijan soveltuvuus ja valmiudet tanssin laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin. Oppilaaksi ottamisesta päättää pääsykokeita seuraava opettajakollegio yhdessä hyväksymiensä perusteiden mukaisesti.

Perusopintojen lapsivalmennuksen EK1- ja EK2- ryhmien aloittaminen ei edellytä aikaisempia tanssiopintoja. Ryhmiä EK3, 4 ja 5 (juniori- ja aikuisryhmät) voidaan täydentää tarvittaessa uusilla opiskelijoilla, mikäli he omaavat tarvittavat taidolliset ja tiedolliset ominaisuudet muuhun ryhmään verrattuna. Ryhmän sisäinen eheys ja ryhmäkoot huomioidaan laadukkaan opetuksen säilymisen kannalta. Muualla suoritettut opinnot hyväksi luetaan tapauskohtaisesti vertaamalla muun muassa opintojen laajuutta ja sisältöä vastaaviin opintoihin 2paDance:n tanssin laajan oppimäärän opinnoissa.

Poikkeustapauksissa voidaan opiskelija ottaa mukaan tanssin laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin erillisen näyttökokeen suorittamisen perusteella. Ryhmiä voidaan täydentää siis myös lukuvuoden aikana järjestämättä erikseen uusia pääsykokeita tanssijoille.

Opetusryhmissä voi myös tilapäisesti olla mukana opiskelijoita, jotka eivät suorita tanssin laajan oppimäärän mukaisia opintoja, näissä tapauksissa opettajakollegio harkitsee opiskelijaksi mukaan ottamista ryhmään tapauskohtaisesti.

Mikäli opiskelija ei kykene saavuttamaan asetettuja oppimistavoitteita kohtuullisesti tai hän kieltäytyy noudattamasta hänelle kuuluvaa opetusohjelmaa, seuraa siitä oppilaspaikan menettäminen Ek-ryhmässä. Päätöksen oppilaspaikan menetyksestä tekee aina opettajakollegio yhdessä.

Tanssikoulu 2paDance voi myöntää opiskelijalle vapaaoppilaspaikan taloudellisten resurssien niin salliessa. Lisäksi tanssinkoulun vanhempain yhdistys voi halutessaan myöntää erikoisstipendejä menestyville opiskelijoille taloudellisen tilanteen näin salliessa.

8. Oppilasarviointi ja arviointi menetelmät

Arvioinnin tehtävänä on ensisijaisesti tukea oppilaan kehittymistä omilla opinnoissaan. Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon ja tanssivalmiuksien kehittämisessä ja motivoida oppilasta kehittymään oppijana. Arviointi perustuu pääosin oppilaan ja opettajan vuorovaikutukseen tunneilla sekä kausittaisiin arviointikeskusteluihin. Arvioinnin tulee tukea oppilaan kykyä arvioida niin omaa kuin muidenkin työskentelyä.

Arvioinnissa kuten palautteenannossakin pyritään säännöllisyyteen ja jatkuvuuteen. Oppilaat saavat palautetta sekä oppimistilanteissa ja myös erikseen annettavissa palautekeskusteluissa. Opintojen edetessä palautetta annetaan opiskelijoille heidän iästään riippumatta niin ryhmä- pienryhmä tai henkilökohtaisesti, kirjallisena kuin sanallisenakin opettajakollegion kulloisenkin päätöksen mukaisesti.

Arviointi perustuu lukukauden alussa asetettuihin tavoitteisiin, jotka on jaettu ryhmäkohtaisiin sekä yksilöllisiin tavoitteisiin. Opettajakollegio yhdessä asettaa ryhmäkohtaiset tavoitteet, ja tämän lisäksi voivat oppilas ja opettaja yhdessä laatia erikseen henkilökohtaisia tavoitteita. Arvioinnissa huomioidaan niin oppimisprosessia kuin saavutettuja tavoitteitakin. Numeraalista arviointia asteikolla 1-5 käytetään ainoastaan koko tanssin laajan oppimäärän päättösuorituksen ja päättötyön yhteydessä.

Oppilaalle tiedotetaan seuraavista arvioinnin perusteista: arvioinnin tehtävät ja kohteet, arviointikriteerit, arvioinnin oikaiseminen, päätötodistuksen sisältö sekä arvosana-asteikko.

9. Oppilaitoksen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Tanssikoulun toiminnan sisäisellä ja ulkoisella arvioinnilla pyritään toiminnan ja opetuksen jatkuvaan kehitykseen. Ainekohtaisia opetussuunnitelmia kehitetään ja tarkastellaan säännöllisen väliajoin. Arviointi toteutuu myös jatkuvien opetustulosten seurantaan. Asiakaskunnan mielipiteitä kysymällä pyritään kehittämään yrityksen toimintaa jokaisen tarpeita vastaavaksi monipuoliseksi toiminnaksi.

Oppilaitos seuraa kansallisen ja kansainvälisen tanssi- ja taidekasvatuksen muutoksia, tanssin ammatillisen opiskelun sisällöllisiä ja rakenteellisia muutoksia ja tanssikulttuurin ala- ja sisältökohtaisia kehittämistarpeita sekä yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia. Toiminnan kehittämistä arvioidaan siis jatkuvan kyselyn ja havainnoinnin pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään näiden tulosten pohjalta haluttuun suuntaan.

Tanssikoulu 2paDance pyrkii asiakkaiden tasokkaaseen palvelimiseen ja koulussa arvostetaan henkilökunnan jatkuvaa koulutusta, jotta oppilaitos pystyy takaamaan laadukkaan opetuksen säilymisen. Erityisen tärkeänä pidetään henkilökunnan niin henkistä kuin fyysistäkin hyvinvointia, sillä henkilökunnan hyvinvointi takaa myös laadukkaan läsnä olevan inhimillisen opetuksen tarjoamisen asiakaskunnalle niin tanssisaleissa kuin niiden ulkopuolella.

10 Päättötodistukset ja muut todistukset

Oppilaalla on mahdollisuus saada opinnoistaan kaksi eri todistusta: tanssin laajan oppimääräisistä opinnoista perusopintojen päättötodistus, sekä syventävien opintojen päättötodistus. Jälkimmäinen todistus on samalla todistus koko tanssin laajan oppimäärän suorittamisesta. Molempien opintokokonaisuuksien suorittaminen ja todistuksen saaminen edellyttää oppilaan erittäin aktiivista osallistumista laajan oppimäärän mukaisiin opintoihin ja sen kaikkiin osa-alueisiin. Edistymisnäytteet tulee suorittaa myös vähintään tyydyttävästi, jotta todistus voidaan myöntää.

Tanssin perus, että syventävien opintojen päättötodistukseen tulevat seuraavat asiat:

- *koulutuksen järjestäjä*
- *oppilaitoksen nimi*
- *opinnot, joista päättötodistus annetaan*
- *oppilaan nimi ja henkilötunnus*
- *opiskeluaika*
- *sanallinen arvio oppilaan tanssillisesta kehitymisestä*
- *rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima*
- *lainsäädäntö, johon koulutus perustuu*
- *maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti*
- *maininta, että tanssin laaja oppimäärä sisältää kaksi osiota: perusopinnot ja syventävät opinnot*

Tanssin syventävien opintojen eli koko laajan oppimäärän mukaisen opintojen päättötodistuksessa on lisäksi

- *tieto päättötyöstä ja sen suorittamisen ajankohdasta*
- *kirjallinen arvio ja arvosana päättötyöstä*
- *kokonaisarvosana oppilaan tanssillisesta kehityksestä*
- *arvosana-asteikko*

<i>erinomainen</i>	5
<i>kiitettävä</i>	4
<i>hyvä</i>	3
<i>tydyttävä</i>	2
<i>hyväksytty</i>	1

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opinnoista.

11 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Oppilaitos tiedottaa omasta toiminnastaan lähinnä omilla www-sivuillaan. Huoltajiin ollaan yhteydessä pääsääntöisesti sähköisesti lähetettävien tiedotteiden muodoissa ja erikseen jaettavien kirjallisten tiedotteiden muodossa. Koululla on lisäksi infotaulu, jossa ajankohtaisista asioista ja tapahtumista tiedotetaan. Tarvittaessa tanssikoululla järjestetään erityisiä tiedotustilaisuuksia. Huoltajat pyritään pitämään ajan tasalla omien lapsien opintojen edistymisessä muun muassa kutsumalla heitä avoimiin esiintymistilaisuuksiin, sekä koulun järjestämiin kausittaisiin jouluihin ja kevätnäytöksiin. Oppilaitoksena 2paDance school kannustaa vanhempia olemaan aktiivisesti yhteydessä opettajien kanssa.

Tanssikoululla toimii myös vanhempainyhdistys, joka koostuu oppilaiden vanhemmista ja perustuu vapaaehtoistyöhön. Yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa on merkityksellistä ja on lisännyt myös vanhempien kiinnostusta lastensa harrastustoimintaan.

Tanssikoulu 2paDance -school pyrkii kehittämään niin alueellista kulttuurielämää erilaisin produktioin yksin sekä yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Tanssikoulun julkista kuvaa kehitetään ja laajennetaan järjestämällä esityksiä myös oman koulun tapahtumien ulkopuolella. Lisäksi pyrkimyksenä on lisätä yhteistyötä sekä Turun kaupungin kanssa ja muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa entisestään. Positiivista on myös aktiivinen osallistuminen alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin lapsille ja nuorille kohdennettuihin tanssitapahtumiin, kilpailuihin ja katselmuksiin.